

**Komunitný plán sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy
na obdobie 2017-2022
v znení Aktualizácie č.1**

Účinnosť od 1.1.2018

Vážení občania,

prihovám sa k Vám aj touto cestou, a to predstavením Komunitného plánu sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy. Dostáva sa Vám do rúk strategický dokument spracovaný na roky 2017 – 2022.

Komunitné plánovanie sa v súčasnosti dostáva čoraz viac do popredia a stáva sa súčasťou regionálnej politiky. Predstavuje trojdimenzionálny vzťah medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a užívateľmi sociálnych služieb. Je nástrojom, ktorý poukazuje na potreby občanov a následne hľadá riešenie ich sociálnych potrieb. Komunitné plánovanie zisťuje nedostatky v súvislosti s poskytovaním sociálnych služieb a stanovuje priority budúceho rozvoja.

Komunitný plán sociálnych služieb bol pripravovaný metódou „zdola nahor“, s prehľadom o potrebách a možnostiach jednotlivých subjektov a nevyhnutnej spolupráci, partnerstve a práci s komunitou a v komunite. S Vašou pomocou sme dokázali odhaliť východiskový stav, zistiť slabšie miesta v doterajšom poskytovaní sociálnych služieb, identifikovať Vaše potreby a stanoviť ciele a priority budúceho rozvoja sociálnych služieb v obci.

Podakovanie patrí všetkým za ochotu, profesionalitu a najmä spoluprácu pri tvorbe tohto dokumentu, ktorý je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov obce.

Všetkým realizátorom a poskytovateľom sociálnych služieb želám veľa úspechov pri mobilizácii zdrojov a napĺňaní plánovaných zámerov v našej obci.

*Mgr. Roland Labancz
starosta obce Bátorove Kosihy*

OBSAH

1 PRÍPRAVA A PRIEBEH KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	4
1.1 Cieľové skupiny	4
1.2 Priebeh komunitného plánovania sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy	4
1.3. Cieľ Komunitného plánu sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy	5
2 TEORETICKÉ A LEGISLATÍVNE RÁMCE KOMUNITNÉHO PLÁNU	6
2.1. Výklad pojmov	6
2.2. Teória komunitného plánovania	9
2.3. Legislatíva a stratégia komunitného plánovania	11
3 SOCIÁLNO – DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA	13
4 SÚČASNÝ STAV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	25
5 ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY A ĎALŠÍCH OBYVATEĽOV OBCE NA ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	26
5.1. Realizácia dotazníkového prieskumu	26
5.2. Všeobecná časť vyhodnotenia prieskumu	26
5.3. Analýza potrebnosti sociálnych služieb podľa cieľových skupín	28
5.4. Vízia budúcnosti sociálnych služieb podľa obyvateľov obce	33
5.5. Pripomienky respondentov	37
6 SWOT ANALÝZA	38
6.1. Základná charakteristiky SWOT analýzy	38
6.2. SWOT analýza v oblasti sociálnych služieb na území obce Bátorove Kosihy	39
7 VÍZIE, CIELE, PRIORITY	40
8 VYHODNOCOVANIE A PLNENIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	46
Zdroje a pramene tvorby a spracovania komunitného plánu sociálnych služieb	47

1 PRÍPRAVA A PRIEBEH KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA V OBCI BÁTOROVE KOSIHY

Komunitný plán sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy na roky 2017 – 2022 predstavuje krátkodobý programový dokument sociálnej politiky obce v oblasti rozvoja sociálnych služieb, spracovaný so zameraním na jednotlivé cieľové skupiny, ktorým sú poskytované sociálne služby verejnými a neverejnými poskytovateľmi pôsobiacimi na území obce Bátorove Kosihy.

Komunitný plán sociálnych služieb, ako nástroj rozvojových procesov sociálnej politiky obce Bátorove Kosihy, stanovuje ciele, priority, opatrenia a konkrétne aktivity na zabezpečenie rozvoja sociálnych služieb pre obyvateľov obce Bátorove Kosihy.

1.1. Cieľové skupiny

Komunitný plán sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy na roky 2017 – 2022 plánuje rozvoj sociálnych služieb obce pre nasledovné cieľové skupiny:

- seniori, čiže obyvatelia po dovŕšení dôchodkového veku,
- občania s ťažkým zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom,
- rodiny s deťmi,
- občania ohrození rizikom sociálneho vylúčenia.

1.2. Pribeh komunitného plánovania sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy

- Informatívna správa o príprave Komunitného plánu sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy v obecnom zastupiteľstve (november 2016)
- Zostavenie riadiaceho tímu a pracovnej skupiny (Mgr. Roland Labancz, Ing. Annamária Bathóová, Mgr. Zuzana Marosiová, Ing. Žaneta Koczkásová, Adriana Holcapfelová, Zuzana Melléková)
- Informovanie širokej verejnosti o procese prípravy návrhu komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb (marec 2017)
- Príprava a zostavenie dotazníka pre prijímateľov sociálnych služieb (marec 2017)
- Distribúcia a zber dotazníkov pre prijímateľov sociálnych služieb (apríl 2017)
- Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu, analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb, analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov obce (máj – jún 2017)
- Spracovanie SWOT analýzy (jún 2017)
- Určenie vízie, cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja sociálnych služieb (júl 2017)
- Návrh Komunitného plánu sociálnych služieb – pripomienkovanie a verejné prerokovanie (júl 2017)
- Zapracovanie pripomienok a príprava Komunitného plánu sociálnych služieb na schválenie obecnému zastupiteľstvu (august 2017)
- Prerokovanie Komunitného plánu sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy na roky 2017 – 2022 v sociálnej komisii, obecnej rade a obecnom zastupiteľstve (august 2017)
- Monitoring a aktualizácia Komunitného plánu sociálnych služieb (2017 – 2022)

1.3. Cieľ Komunitného plánu sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy

Komunitný plán sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy je vypracovaný na päťročné obdobie a jeho cieľom je:

- vytvoriť podmienky pre poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny,
- vytvoriť podmienky na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku či zhoršovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov,
- podporovať trvalo udržateľný rozvoj obce s možnosťou budovania ďalších sociálnych zariadení.

Komunitný plán sociálnych služieb však nie je spôsob, ako splniť všetkým ľuďom ich prania a očakávania. Komunitné plánovanie znamená predovšetkým dialóg a spoluprácu občanov, inštitúcií a organizácií v obci tak, aby každý, kto je odkázaný, našiel kvalitnú sociálnu pomoc a službu pri efektívnom využívaní dostupných zdrojov.

2 TEORETICKÉ A LEGISLATÍVNE RÁMCE KOMUNITNÉHO PLÁNU

2.1. Výklad pojmov

Komunita – z latinského *comunitas* = spoločenstvo, pospolitosť, obec, spoločné nažívanie ľudí. Z hľadiska komplexného pohľadu je to spoločenstvo ľudí, ktorí žijú v geograficky definovanej oblasti a medzi nimi existujú vzájomné sociálne väzby a vzťahy. Z hľadiska sociologického pohľadu komunita je vymedzená hranicami, ktoré môžu byť: geografické, politické, ekonomické, sociálne. Je definovaná ako miesto, kde môže člen získať emocionálnu podporu, ocenenie a praktickú pomoc v každodennom živote.

Sídlná alebo regionálna komunita – komunita v rámci sídla: ulica, dedina, mesto, región. Obyvatelia tejto komunity majú charakteristické citové, intelektuálne a kultúrne vzťahy s ostatnými členmi komunity. Majú konkrétne vzťahy k miestu bydliska, môže ich viazať spoločný osud, pozitívne a negatívne životné situácie, sú v podobnej ekonomickej situácii a na konkrétnej spoločenskej úrovni majú podobné a často zhodné etické normy a hodnoty. Sídlna komunita je tiež charakteristická vnútornou štruktúrou, ktorú tvoria jednotlivé skupiny, podskupiny, samotní jedinci. Najvýraznejšie funkcie plnia skupiny primárne: rodiny, priateľské, záujmové, pracovné a vzdelávacie skupiny.

Sociálna komunita – je regionálne vymedzená skupina osôb, ktoré sú definované spoločným znakom odvodeným od ich sociálneho znevýhodnenia, t.j. znaku, ktorý ich v bežných životných podmienkach posúva do polohy závislosti na iných osobách a štátnych opatreniach, alebo ktorí sú v situácii sociálneho ohrozenia.

Komunitná práca – v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia – v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činností subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Jej cieľom je obnova alebo rozvoj fyzických, mentálnych a pracovných schopností osôb v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora ich začlenenia do spoločnosti. Na účel vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

Sociálny – pojem pochádza z latinského slova *socialis* = spoločenský. Pojem sociálny sa v odbornej literatúre používa v nasledovných súvislostiach:

Sociálni pracovníci – ich úlohou je pomáhať ľuďom pri riešení ich ťažkej sociálnej situácie; predpoklady sociálneho pracovníka: absolvovanie študijného odboru strednej odbornej alebo vysokej školy so sociálnym, alebo sociálno-právnym zameraním, vzťah k ľuďom, schopnosť jednat s ľuďmi, kultivovaný prejav a vystupovanie, správnosť úsudku, trpezlivosť.

Sociálna rola – spája sa s každou pozíciou v sociálnej skupine. Určuje, ako sa má osoba v danej pozícii správať k ostatným členom skupiny.

Sociálna skupina – združenie dvoch alebo viacerých osôb, ktoré majú niektoré spoločné ciele, vytvárajú spoločné normy a vzájomnú závislosť sociálnych rolí. Každá sociálna skupina je dynamická jednotka.

Sociálny status – pojem, ktorý je úzko spätý s pojmami sociálna pozícia a sociálna rola. Označuje miesto, ktoré jednotlivec má v sociálnej skupine lebo sociálnom systéme na základe svojich vlastností.

Sociálne učenie – jedinec sa od raného detstva učí žiť medzi ľuďmi, spolupracovať s nimi, vychádzať s nimi; sociálnym učením si osvojujeme sociálne vedomosti, postoje, potreby, hodnoty a sociálne správanie, formujeme motívy a charakter.

Sociálne vzťahy – spoločenské vzťahy, ktoré vznikajú medzi ľuďmi v procese ich činnosti; zahŕňajú vzťahy politické, ekonomické, právne a mravné.

Sociálna služba¹ – je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Sociálne služby a sociálna pomoc sú súborom činností, ktoré občanovi poskytujú pomoc v nepriaznivej sociálnej situácii a ochranu pred sociálnym vylúčením. Pomáhajú zabezpečiť základné životné podmienky, nadobudnúť sociálnu stabilitu a obnoviť sociálnu nezávislosť a suverenitu. Tieto služby a pomoc sú poskytované verejnou správou (štát, samospráva) súkromnými poskytovateľmi (občianske združenia, neziskové organizácie, cirkevné organizácie atď.)

Sociálne služby môžeme rozdeliť podľa miesta pôsobenia na:

- terénne sociálne služby, ktoré sú poskytované v prirodzenom prostredí občana/klienta, čiže v jeho domácnosti, napr. opatrovateľská služba,
- komunitné sociálne služby, ktoré sú poskytované priamo v komunite, kde občan žije, napr. sociálne poradenstvo, denné centrá atď.,
- rezidenčné sociálne služby, ktoré sú poskytované v pobytových zariadeniach a občan v nich dlhodobo žije, napr. domovy sociálnych služieb, zariadenia pre seniorov atď.

Štandardy kvality sociálnych služieb – pod štandardami kvality sociálnych služieb sa rozumie súbor kritérií, ktoré umožňujú rozpoznať úroveň kvality poskytovaných sociálnych služieb v oblasti procedurálnej, personálnej a prevádzkovej.

Nepriaznivá sociálna situácia – je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

¹ § 2 zák.č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov

- a) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu (ďalej len „dôchodkový vek“),
- f) pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb, alebo
- h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Sociálna nerovnosť – charakterizuje situáciu, v ktorej členovia spoločnosti disponujú rôznym množstvom bohatstva, prestíže či moci. Keď postavíme systém sociálnych nerovností do hierarchie skupín, hovoríme o tzv. stratifikácii, čo je usporiadané zoradenie celých skupín ľudí, ktorí opakovane dosahujú rozdielne ekonomické odmeny a rozdielny prístup k moci v spoločnosti.

Typy sociálnych nerovností:

- príjmová nerovnosť, nerovnosť bohatstva,
- nerovnosť v spotrebe a životnom štýle,
- statusová nerovnosť,
- nerovnosť v schopnostiach, vo vzdelaní a v prístupe k vzdelaniu,
- nerovnosť na trhu práce,
- nerovnosť životných podmienok a ich riziká.

V súčasnej spoločnosti majú najvyšší sociálny status tí ľudia, ktorí majú najväčšie množstvo peňazí.

Chudoba – označuje sociálny status človeka vyznačujúci sa hmotným nedostatkom. Označuje osoby, rodiny alebo skupiny osôb, ktorých zdroje (materiálne, kultúrne a sociálne) sú natoľko limitované, že ich vylučujú z minimálne akceptovaného životného štýlu štátov, v ktorých žijú.

Absolútna chudoba je spojená s fyziologickým prežitím, teda s uspokojením základných potrieb prežitia.

Relatívna chudoba je spojená s priemernou životnou úrovňou obyvateľstva danej krajiny, ku ktorej chudobní nemajú prístup. Týka sa životného štýlu prijatého v danej spoločnosti a je spojená so vzdelaním, s kvalifikáciou, so zdravotnými návykmi, s rodinným zázemím a pod.

Analýza sociálnych potrieb obyvateľstva – je základná odborná metóda na získanie vstupných údajov pre komunitné plánovanie. Služi na zistenie základných demografických informácií, sociálnych problémov, ale aj zdrojov, ktoré sa nachádzajú v danej komunite.

Sociálno-patologické javy – sú javy, ktoré sú všeobecne spoločensky nežiaduce a nenormálne. Patria sem rôzne formy deviantného a nespooločenského správania.

Sociálnoprávna ochrana – je činnosť na ochranu práv a právom chránených záujmov občanov.

Sociálna prevencia – je odborná činnosť na predchádzanie a na zabraňovanie príčinám vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu občana. Formy prevencie sú: vyhľadávacia, sanačná, rehabilitačná, resocializačná a vzdelávacia činnosť.

Krízová intervencia – je špecializovaná pomoc osobám, ktoré sa ocitli v kríze. Ide hlavne o zásah na úrovni rodiny, sociálnu intervenciu a v nutných prípadoch aj intervenciu psychofarmakologickú, ktorá môže byť spojená s krátkodobou hospitalizáciou. Základom krízovej intervencie je, že musí byť okamžitá, aktívna, ľahko dosiahnuteľná.

Sanácia – je odborná činnosť, ktorej cieľom je náprava alebo ozdravovanie neželateľných, nezdravých pomerov a podmienok sociálneho prostredia občana/klienta.

Sociálne poradenstvo – je odborná činnosť zameraná na zistenie rozsahu a charakteru sociálnej núdze a sociálnych problémov, na zistenie príčin jej vzniku, na poskytnutie informácií o možnostiach riešenia sociálnej núdze a sociálnych problémov a na usmernenie občana pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci a sociálnych služieb.

Sociálna inklúzia (začleňovanie) – vyžaduje komplexný, viacdimenzionálny a najmä jednotný prístup v rôznych oblastiach politik. Ich základným cieľom je podporovať sociálne začleňovanie znevýhodnených alebo vylúčených osôb, podporovať rovnosť príležitostí, uspokojovať sociálne potreby ľudí prostredníctvom aktívnych a preventívnych opatrení sociálnej inklúzie, a celkovo posilňovať rast zamestnanosti, sociálnu súdržnosť a udržateľný rozvoj.

Sociálna exklúzia (vyčlenenie) – je proces, v ktorom sú určití jednotlivci vtlačaní na okraj spoločnosti a nemajú dostatok alebo žiadne možnosti plne sa v nej realizovať. Stáva sa tak z rôznych dôvodov, najmä z nedostatku vlastných základných kompetencií alebo v dôsledku diskriminácie. Toto ich vzd'ľahuje až izoluje od zamestnania, príjmu a príležitosti vzdelávania. Majú veľmi obmedzený prístup k rozhodovacím orgánom, ako aj sociálnym a komunitným sieťam a aktivitám. Sociálna exklúzia fakticky znamená život v chudobe, bez účasti na trhu práce (u mladých ľudí bez účasti na systematickom vzdelávaní), bez primeraného bývania, bez dostatočného príjmu, obvykle v izolácii, či v malej skupine podobne deprivovaných ľudí pohybujúcich sa na okraji spoločnosti.

Sociálne prispôsobenie – sociálna integrácia; akceptovanie a rešpektovanie sociálnych hodnôt a sociálnych noriem v integrácii s inými ľuďmi. Pod integráciou rozumieme komplexný proces vyrovnávania príležitostí osobám v nepriaznivej sociálnej situácii a umožnenie prístupu k bežným podmienkam života. Ovplyvňuje medziľudské vzťahy a rovnako aj identitu jednotlivcov. Je potrebná tam, kde do kontaktu prichádzajú odlišné javy, situácie, postoje či aktivity. Integrácia je jedným z nástrojov, ktoré pomáhajú tieto rozdiely prekonávať.

2.2 Teória komunitného plánovania

„Komunita je miesto, kde človek môže získavať emocionálnu podporu, ocenenie a praktickú pomoc v každodennom živote“ (Hartl, 1997 in Matoušek, 2003, s. 253). Záujmy a potreby členov danej komunity sa môžu líšiť. Ľudia môžu o svojich potrebách a záujmoch diskutovať,

informovať sa o možných zdrojoch ich naplnenia a spoločne hľadať kompromisné riešenia, ktoré by čiastočne vyhovovali všetkým.

Plánovanie označuje proces, v rámci ktorého sa komunita chce dostať zo súčasnej situácie do budúcnosti, ktorá by lepšie vyhovovala obyvateľom/členom komunity.

Komunitné plánovanie je plánovanie budúcnosti s účasťou a zainteresovaním komunity. Komunitné plánovanie umožňuje spracovávať rozvojové programy verejného života a výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám občanov. Predstavuje otvorený aktívny proces zisťovania potrieb, zdrojov a hľadanie najlepšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb.

Účastníci komunitného plánovania

Princíp komunitného plánovania predpokladá zapojenie a úzku spoluprácu troch subjektov:

- zadávateľov sociálnych služieb
- poskytovateľov sociálnych služieb
- prijímateľov/užívateľov sociálnych služieb.

Zadávatelia sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov územia, ktoré spravujú. V systéme verejnej správy na Slovensku sú to obce a mestá. Úlohou samosprávnych krajov je najmä koordinovať a dopĺňať činnosť miest a obcí tak, aby sa vytvorila efektívna a hospodárna sieť služieb pre všetkých obyvateľov kraja.

Poskytovatelia sociálnych služieb môžu byť fyzické osoby, podnikateľské subjekty, súkromné neziskové organizácie, organizácie zriadené obcou, organizácie zriadené samosprávnym krajom, organizácie zriadené štátom. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu.

Užívatelia sociálnych služieb sú ľudia – obyvatelia obce v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorých sú sociálne služby určené. Sú to rovnako tí, ktorí už služby dostávajú ako aj tí, ktorí na ne čakajú. Ciele a zámery užívateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zadávateľov a poskytovateľov.

Ďalšie organizácie – pri príprave komunitného plánu sú oslovené a vyzvané k spolupráci miestne organizácie aj záujmové skupiny, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb dotýka a tiež občianske iniciatívy a etnické skupiny.

Verejnosc' – verejnosc' má byť priebežne zoznamovaná so zámermi, cieľmi a výsledkami komunitného plánu.

Fázy komunitného plánovania

Komunitné plánovanie sociálnych služieb prebieha v nasledovných fázach:

1. Príprava prostredia
2. Vytvorenie riadiacej štruktúry pre komunitné plánovanie
3. Porozumenie problémom v komunite
4. Návrh rozvoja sociálnych služieb
5. Stratégia rozvoja sociálnych služieb

6. Realizácia a vyhodnocovanie komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.

2.3 Legislatíva a stratégia komunitného plánovania

Koncepcia sociálnych služieb vychádza zo základných strategických dokumentov vypracovaných na národnej a regionálnej úrovni a z platnej legislatívy pre sociálnu oblasť.

V zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, majetku, rodiny v obci, pomoci v čase núdze a podľa § 4 ods. 3, písmena ch. má obec povinnosť vypracovať koncepciu rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

V oblasti sociálnych služieb pôsobnosť obce definuje § 80 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), podľa ktorého obec vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode a utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja. Zároveň je správnym orgánom v konaniach o:

1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na sociálnu službu,
2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11 zákona.

Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe „Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020“ vypracovaných MPSVR SR (2014), v súlade so „Stratégiou deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike“ (2011), aby sa sociálne služby stávali neoddeliteľnou súčasťou plnenia cieľov „Stratégie Európa 2020“.

Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb do roku 2020 sú:

- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb s potrebami komunity,
- podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť,
- podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrvalé v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.

Medzi ďalšie dôležité národné dokumenty v sociálnej oblasti patria: Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020, Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020, Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2013 – 2030 a Národný akčný plán na elimináciu a prevenciu násillia na ženách 2014 – 2019.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Bátorove Kosihy je v súlade s „Územným plánom obce Bátorove Kosihy“ a „Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bátorove Kosihy na roky 2016 – 2022“.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bátorove Kosihy na roky 2016 – 2022

Základným strategickým dokumentom pre hospodársky a sociálny rozvoj obce Bátorove Kosihy je „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bátorove Kosihy na roky 2016 – 2022“. Je to „...program cielených opatrení na stimuláciu ekonomického a sociálneho rozvoja obce, ktorého cieľom je navrhnuť systematickú a funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pri rešpektovaní globálnych cieľov regionálneho rozvoja, resp. štátnej regionálnej politiky.“

Zdravotníctvo, sociálne služby

„Priamo v riešenom území sa nachádzajú zdravotnícke služby.

V obci Bátorove Kosihy sa nachádzajú 2 lekáreň: lekáreň Salvator a lekáreň Sv. Terézie. V oblasti zdravotného zabezpečenia pôsobia tu dvaja obvodní lekári pre dospelých, lekárka pre deti a dorast. Služba lekárskej starostlivosti sa postupne rozširuje aj v oblasti odbornej lekárskej starostlivosti, ako stomatológia, rehabilitácia, diabetológia, alergológia, neurológia a gynekológia.

Komplexnejšie zdravotnícke služby sú zabezpečené v obvodnom/okresnom meste Komárno. Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Tieto služby a pomoc sú poskytované verejnou správou (štát, samospráva) a súkromnými poskytovateľmi (občianske združenia, neziskové organizácie, cirkevné organizácie atď.).

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.“

Aktivity v oblasti sociálnych služieb

„V obci Bátorove Kosihy sociálna starostlivosť zahŕňa nasledovné oblasti:

- opatrovateľská služba – zabezpečená od roku 2005. Od roku 2015 obec zamestnáva osem opatrovateliek, pričom počet opatrovaných osôb sa pohybuje v intervale od 23 - 30.
- komunitné centrum so sídlom v kultúrnom dome.

V budúcnosti sa plánuje realizácia projektu terénna sociálna práca.

V riešenom území funguje základná organizácia Slovenského červeného kríža.

V strednodobom horizonte je potrebné riešiť absenciu zariadenia pre seniorov v obci – tento nedostatok miestnej sociálnej infraštruktúry obec plánuje riešiť prestavbou bývalej budovy

rehabilitačného centra na domov dôchodcov - vytvorením sociálneho zariadenia poskytujúceho celodennú starostlivosť pre starých obyvateľov obce.“

(zdroj: PHSR Bátorove Kosihy na roky 2016 – 2022)

3 SOCIÁLNO – DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA (Ľudské zdroje, trh práce)²

Obyvateľstvo je hybnou silou rozvoja obce, pretože rozvoj ovplyvňuje viacerými formami. Produktívne obyvateľstvo vstupuje do ekonomického rozvoja ponukou práce. Spotrebou tovarov a služieb vytvára priestor pre podnikanie a nakoniec pôsobením v samosprávnych orgánoch, či dobrovoľných združeniach tiež ovplyvňuje všestranný rozvoj obce.

Demografické údaje:

Počet obyvateľov: 3412 obyvateľov k 31.12.2016.

Zloženie obyvateľstva podľa vekových kategórií			
Vekové kategórie	Ženy	Muži	Celkom
Deti od 0 do 6 rokov	75	89	164
Od 6 do 18 rokov	203	184	387
Produktívny vek: od 18 do 62 r.	1032	1122	2154
Obyvatelia od 62 r. veku	429	278	707
	1734	1678	3412

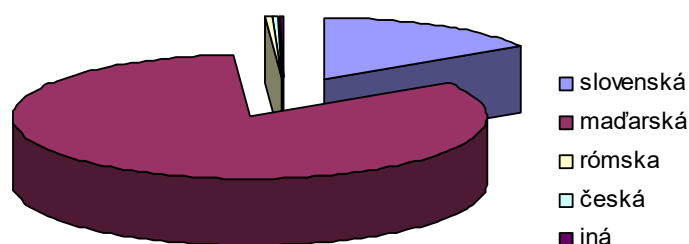
- Priemerný vek obyvateľstva: 41,68 rokov.
- Vek najstaršieho občana Bátorovych Kosíh: 98 rokov.

(zdroj: Obecný úrad, 2017)

Štruktúra obyvateľstva podľa národnostného zloženia:

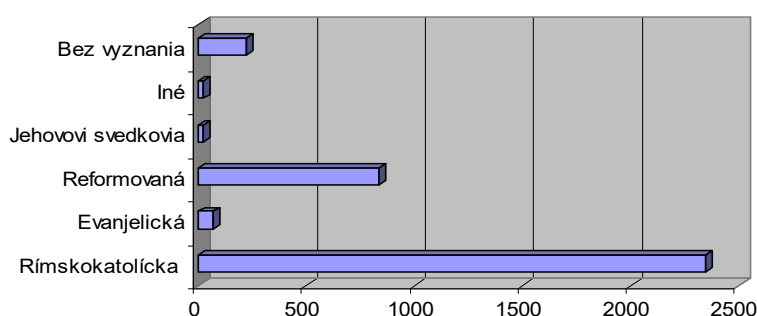
² (zdroj: PHSR Bátorove Kosihy na roky 2016 – 2022, str.č. 15-34)

Národnostné zloženie obyvateľstva

(zdroj: ŠÚSR, SOBD 2011)

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania:

Počet obyvateľov podľa nábož. vyznania:	
Rímskokatolícka	2343
Evanjelická	71
Reformovaná	837
Jehovovi svedkovia	21

(zdroj: ŠÚSR, SOBD 2011)

Obyvateľstvo nemožno považovať za statický element, ale naopak vyznačuje sa silnou dynamikou jeho počtu, štruktúry, priestorového rozloženia a ďalších znakov. Logickým a nevyhnutným dôsledkom transformačných pohybov v politickej a ekonomickej sfére slovenskej spoločnosti po roku 1989 sú aj posuny v demografickom vývoji.

Počet obyvateľov obce v 20. storočí sa vyznačoval postupným nárastom do 60-tych rokov, kedy obec dosiahla historicky najvyšší počet obyvateľov: obec mala takmer 4000 obyvateľov. Od 21. storočia počet obyvateľov obce mierne klesá, v poslednom desaťročí počet obyvateľov obce stagnuje na úrovni okolo 3450 osôb. Pri SODB k 26.5.2001 obec mala 3514 trvale bývajúcich obyvateľov. K 31.12.2016 v obci bývalo 3412 osôb, čo predstavoval pokles o 102 osôb za 15 rokov.

Vývoj počtu obyvateľstva (Zdroj:: Obecny úrad, 2017, ŠÚSR, SODB 1921-2011)

Rok	Počet obyvateľov
1921	3485
1930	3390
1941	3636
1950	3460
1961	3912
1970	3843
1980	3851
1991	3654
2001	3514
2002	3325
2003	3358
2004	3391
2005	3419
2006	3451
2007	3373
2008	3406
2009	3437
2010	3465
2011	3452
2012	3469
2013	3450
2014	3447
2015	3475
2016	3412

Predpoklad vývoja obyvateľov obce pre výhľadové obdobie sa vychádza z nasledujúcich cieľov:

- zmeniť nepriaznivý vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva obce,
- vytvoriť podmienky pre stabilizáciu a postupný nárast počtu obyvateľov obce,
- vytvoriť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci.

Ekonomická a sociálna situácia obyvateľov obce sa nevyhnutne odráža na spoločenskom vedomí i správaní. Zmenená životná situácia má vplyv na hodnotenie prebiehajúcich zmien a utvára novú spoločenskú klímu vrátane populačnej.

V období transformácie vzrástli príjmové a sociálne rozdiely - diferencovali sa možnosti získania bytu, objavili sa ohrozenia a obavy zo straty zamestnania, čo v konečnom dôsledku viedlo a vedie k diferencovanému prístupu k takým rozhodnutiam, ako je uzatvorenie manželstva, založenie rodiny a počet detí.

Veľké množstvo rozličných foriem demografickej dynamiky možno rozdeliť do troch kategórií pohybu: prirodzený pohyb obyvateľstva, mechanický pohyb obyvateľstva, sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva.

Prirodzený pohyb obyvateľstva

Populácia obce má priemernú úroveň pôrodnosti – v období 2002-2016 miera natality bola na úrovni celoštátneho priemeru.

Vývoj počtu narodených v obci v období 2002-2016

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet narodených v priebehu roka	37	35	36	30	38	29	30	29	25	41	31	27	24	29	21

(zdroj: Obecný úrad, 2017)

Vývoj počtu zomretých v obci v období 2002-2016

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet úmrtí v priebehu roka	40	49	33	47	53	49	52	39	45	38	39	35	45	35	53

(zdroj: Obecný úrad, 2017)

V období 2002 - 2016 miera úmrtnosti v obci bola nad celoštátnym priemerom. Táto nepriaznivá vysoká úmrtnosť je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov - ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti a silne starnúca populácia. V úmrtnosti podľa príčin smrti, podobne ako v celej republike, tak aj v mikropriestore obce dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca. V riešenom regióne vysoká je aj úmrtnosť na nádorové ochorenia, na ochorenia dýchacej a tráviacej sústavy, na cievne choroby mozgu.

Rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých indikuje výrazný prirodzený úbytok obyvateľstva v obci (v období 2002-2016 počet narodených bol 462, kým počet zomretých bol 652), čo zapríčiňuje viac faktorov. Okrem špecifickej úmrtnosti a pôrodnosti obyvateľov maďarskej národnosti sa medzi dôvody uvádza zhoršenie podmienok pre založenie rodiny, diferenciacia životných stratégií a orientácií mladých ľudí (sobáš prestal byť jedinou cestou osamostatnenia sa od rodičovskej rodiny) a emigrácia mladých ľudí do rozvojových pólův.

V budúcich 10 rokoch na základe prirodzeného vývoja bez vplyvu migračného salda (kladného alebo záporného) celkový počet obyvateľov obce bude mierne klesať.

Podiel populácie v predproduktívnom (veková skupina 0-14), produktívnom (muži 15-59, ženy 15-54) a poproduktívnom (muži nad 60, ženy nad 55) veku na celkovej populácii obce je nepriaznivejší ako celoštátny trend. Práve všeobecné starnutie obyvateľov obce si vyžaduje adekvátne zaobchádzanie so staršími ľuďmi, a to vybudovaním dostupnej a spoľahlivej siete kvalitných sociálnych služieb.

Prehľad vybraných ukazovateľov vekovej štruktúry obyvateľstva

Podiel obyvateľstva	Bátorove Kosihy		
	Muži	Ženy	Spolu
0 - 5	5,1	5,4	5,3
6 - 14	9,2	8,6	8,9
Produktívny	74,4	68,7	71,5
Poproduktívny	11,3	17,2	14,3
Priemerný vek	38,84	41,96	40,44

(zdroj: ŠÚSR, SODB 2011)

Stredná dĺžka života vyjadruje očakávanú dĺžku života pri narodení jedinca pri zohľadnení počtu úmrtí vo všetkých vekových kategóriách. Obec (ako i jej mikropriestor) v porovnaní so SR dosahuje nižšiu strednú dĺžku života ako u mužov tak aj u žien.

Stredná dĺžka života pri narodení na rôznych regionálnych úrovniach

Územie	Muži - rok	Ženy - rok
Okres Komárno	68,9-70,9	77,7-78,6
Nitriansky kraj	71,97	79,47
SR	72,90	79,61

(zdroj: ŠÚSR, 2014)

Poznámka: údaje za roky 2003-2013

Nekoordinovaná exploatácia prírodných zdrojov, znečisťovanie ovzdušia, vody a pôdy, dopravná záťaž so všetkými negatívnymi dôsledkami spôsobuje prenikanie cudzorodých látok do prostredia a tým do potravinového reťazca. Nedomyšlené scel'ovanie pozemkov a nie vždy odborne vyriešené odvodnenie v synergii s vyššie menovanými negatívnymi javmi podmieňujú celkové zhoršenie stavu prostredia, čo má nepriaznivý dopad na genofond rastlín a živočíchov. To všetko prispieva k celkovému zníženiu kvality štruktúry krajiny a ekosystémov a vo svojich dôsledkoch negatívne ovplyvňuje vek a zdravotný stav ľudskej populácie v tomto regióne.

Populačný vývoj ovplyvňuje aj ďalší významný demografický ukazovateľ – potratovosť, na ktorom má určitý podiel aj environmentálny aspekt, nakoľko pôsobenie škodlivín v ovzduší, vode a potravinách sa dokázateľne negatívne prejavuje najmä u tehotných žien. Index potratovosti v mikropriestore obce (v obvode/okrese Komárno) je vyšší než celoštátny priemer. Počet živonarodených s vrodenuou chybou v záujmovom regióne je tiež nad celoštátnym priemerom.

Mechanický pohyb obyvateľstva

Priestorová a sociálna mobilita obyvateľstva navzájom od seba závisia. Zmena sociálnej štruktúry vyvoláva priestorové pohyby obyvateľstva. Rozvoj priemyslu a terciárnych aktivít a ich lokalizácia predovšetkým v mestských sídlach vyvolali rozsiahle presuny obyvateľstva do miest – migrácia občanov obce v podstate odráža rozdiely medzi okolitými sídlami v sociálnych a ekonomických podmienkach života ľudí.

Z priestorového hodnotenia dochádzky do zamestnania rozhodujúca zložka pracovnej sily je zamestnaná v Komárne a v Nových Zámkoch. Podľa SODB 2001 494 osôb, t.j. 27,5% ekonomicky aktívnych obyvateľov obce malo svoje pracovisko v inej obci. V členení podľa pohlavia bola dochádzka žien do zamestnania mimo obce nižšia ako mužov, čo je spôsobené hlavne tým, že ženy vzhľadom na svoje materské povinnosti sú menej mobilné. V odvetvovej štruktúre hospodárstva najvyšší odchod za prácou majú priemyselná výroba a služby. Najnižší odchod za prácou je v poľnohospodárstve.

Migrácia obyvateľstva je taký pohyb obyvateľstva, ktorý sa viaže na zmenu trvalého bydliska. Pri tomto pohybe vznikajú významné zmeny v priestorovom rozmiestnení pracovnej sily. Tá je však do značnej miery ovplyvňovaná predovšetkým možnosťou získania bývania a zamestnania. 59,8% obyvateľov obce sa narodilo v obci súčasného bydliska, čo svedčí o tom, že podiel ľudí prisťahovaných do obce je výrazný.

Vývoj počtu prisťahovaných do obce v období 2002-2016

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet prisťahovaných v priebehu roka	14	21	39	32	59	35	60	38	16	20	32	23	39	32	23

(zdroj: Obecný úrad, 2017)

Vývoj počtu odsťahovaných z obce v období 2002-2016

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet odhlásených v priebehu roka	11	18	41	31	32	22	39	25	26	30	23	34	21	30	55

(zdroj: Obecný úrad, 2017)

V období 2002-2016 do obce sa prisťahovalo 483 osôb, pričom v tom istom období z obce sa odsťahovalo 438 osôb. Tieto údaje svedčia o určitom migračnom prírastku obyvateľstva v riešenom území (migračný prírastok 45 osôb).

Sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva

Táto mobilita zahŕňa presuny obyvateľstva medzi jednotlivými sociálnymi skupinami. Výsledkom tohto pohybu sú zmeny v štruktúre obyvateľstva podľa ekonomických a kultúrnych znakov.

Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	111	57	168	114
Lesníctvo a ťažba dreva	12	5	17	9
Ťažba uhlia a lignitu	2	2	4	0
Iná ťažba a dobývanie	4	1	5	2
Výroba potravín	16	17	33	23
Výroba nápojov	1	1	2	0
Výroba textilu	3	0	3	2
Výroba odevov	8	10	18	10
Výroba kože a kožených výrobkov	38	98	136	102
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku;	8	1	9	5
Výroba papiera a papierových výrobkov	8	10	18	12
Tlač a reprodukcia záznamových médií	3	1	4	2
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	1	1	2	0
Výroba chemikálií a chemických produktov	1	3	4	3
Výroba výrobkov z gumy a plastu	9	5	14	6
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	2	3	5	1
Výroba a spracovanie kovov	4	4	8	7
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	33	4	37	27
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	7	21	28	19
Výroba elektrických zariadení	18	4	22	14
Výroba strojov a zariadení i. n.	18	5	23	17
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	32	17	49	36
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	16	3	19	13
Výroba nábytku	15	18	33	30
Iná výroba	2	3	5	3
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	7	0	7	5
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	5	0	5	2
Zber, úprava a dodávka vody	0	1	1	1
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	2	0	2	2
Výstavba budov	10	6	16	8
Inžinierske stavby	12	5	17	14
Špecializované stavebné práce	47	9	56	39
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	21	8	29	23
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	85	86	171	143
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	45	75	120	77
Pozemná doprava a doprava potrubím	58	11	69	57
Skladové a pomocné činnosti v doprave	17	5	22	16
Poštové služby a služby kuriérov	5	7	12	11
Ubytovanie	4	9	13	10
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	11	13	24	22
Nakladateľské činnosti	3	1	4	2
Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a	1	0	1	1

Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	1	0	1	0
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	2	3	5	3
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	3	7	10	9
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného	0	2	2	1
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	1	1	2	2
Činnosti v oblasti nehnuteľností	9	2	11	10
Právne a účtovnícke činnosti	3	5	8	6
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	3	4	7	4
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	6	4	10	7
Reklama a prieskum trhu	3	1	4	2
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	1	1	2	2
Veterinárne činnosti	2	0	2	2
Sprostredkovanie práce	5	8	13	9
Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a	1	0	1	1
Bezpečnostné a pátracie služby	8	1	9	9
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinnou úpravou	2	4	6	5
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	3	5	8	3
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	48	49	97	72
Vzdelávanie	30	72	102	70
Zdravotníctvo	12	27	39	32
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	5	6	11	7
Sociálna práca bez ubytovania	3	7	10	7
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	1	2	3	0
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	2	0	2	2
Činnosti členských organizácií	4	5	9	6
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	3	4	7	1
Ostatné osobné služby	1	7	8	8
Zamestnávateľ v zahraničí	0	1	1	0
Nezistené	64	52	116	48
Spolu	931	810	1 741	1 218

(zdroj: ŠÚSR, SODB 2011)

Za posledných 10 rokov došlo k úbytku pracovných príležitostí v mnohých sektoroch hospodárstva mikroregiónu obce, v najväčšej miere v nosných výrobných odvetviach riešeného územia – v pôdohospodárstve a priemysle. Súčasnú zamestnanosť v obci (i jej mikropriestore) ovplyvňuje okrem kvalitných agroprodukcčných prírodných podmienok najmä proces privatizácie hospodárstva, stav a rozvoj malého a stredného podnikania a priemyselné parky v susednom Maďarsku ako aj v Nitrianskom kraji.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bola od najstarších čias poľnohospodárska výroba, ktorá sa realizovala vo veľmi priaznivých prírodných podmienkach. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva v minulom desaťročí mierne klesol počet pracovníkov v tomto odvetví, avšak v čase SODB 2001 ešte 371 osôb stále pracovalo v primárnom sektore, t.j. 20,6% ekonomicky aktívneho obyvateľstva pracovalo v poľnohospodárstve a súvisiacich službách (celkový počet EA k SODB 2001 bol 1797). Priemyselná výroba bezprostredného okolia obce zažila veľmi ťažké chvíle v období transformácie – tvorba nových pracovných miest v tomto odvetví v obvode/okrese Komárno je stále ešte nízka.

Školské vzdelanie je výrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti. Je jedným z činiteľov ovplyvňujúcich životnú úroveň a podmieňujúcich úspešný rozvoj národného hospodárstva vo všetkých jeho oblastiach.

Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

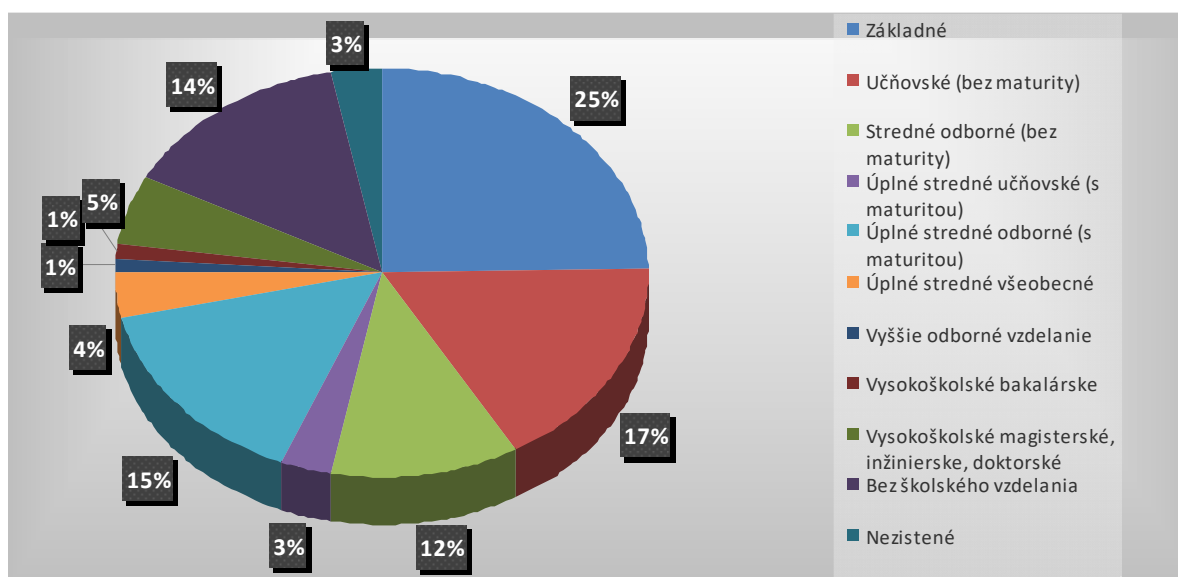
Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	288	557	845
Učňovské (bez maturity)	387	183	570
Stredné odborné (bez maturity)	227	165	392
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	66	38	104
Úplné stredné odborné (s maturitou)	245	274	519
Úplné stredné všeobecné	50	77	127
Vyššie odborné vzdelanie	12	27	39
Vysokoškolské bakalárske	11	26	37
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	86	100	186
Vysokoškolské doktorandské	4	4	8
Vysokoškolské spolu	101	130	231
Študijný odbor			
prírodné vedy	5	2	7
technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo,	20	9	29
technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva,	13	6	19
poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	20	11	31
zdravotníctvo	3	9	12
spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a	18	38	56
spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag.	13	53	66
vedy a náuky o kultúre a umení	1	0	1
vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	2	0	2
nezistený	6	2	8
Bez školského vzdelania	239	249	488
Nezistené	54	46	100
Úhrn	1 669	1 746	3 415

(zdroj: ŠÚSR, SODB 2011)

Z hľadiska vzdelanosti obyvateľstva obec (ako aj celý obvod/okres Komárno) vykazuje nízku vzdelanostnú úroveň. Nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva je dôsledkom viacerých faktorov: rurálny charakter územia (čo sa všeobecne vyznačuje podpriemernou vzdelanostnou štruktúrou, študovanie nie je rodinným príkladom), nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva obce (vysoký podiel osôb v poproduktívnom veku, ktorí majú väčšinou len základné vzdelanie).

V štruktúre školského vzdelania na úrovni obce a Slovenska sú veľké rozdiely. Index vzdelanosti obyvateľov obce Bátorove Kosihy dosahuje len polovicu celoštátneho priemeru.

Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

(zdroj: ŠÚSR SODB, 2011)

Potreby našej ekonomiky a štruktúrne zmeny v technike, technológii a medzi odvetviami vyvolali analogické zmeny v sociálnej štruktúre ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

V období od roku 2000 vzrástol podiel podnikateľov, avšak sa znížil podiel družstevných poľnohospodárov. Podnikateľská aktivita v obci (ako aj v jej mikropriestore) je na priemernej úrovni – 6,4% ekonomicky aktívneho obyv. vykonáva podnikateľskú aktivitu bez zamestnanca a 2,3% ekonomicky aktívneho obyv. je podnikateľom so zamestnancami (celoslovenský priemer prvého ukazovateľa je 4,6%, celoslovenský priemer druhého ukazovateľa je 3,1%). Relatívne vysoký podiel podnikateľov na celkovej počte ekonomicky aktívneho obyvateľstva zdôvodňuje hlavne nedostatok pracovných možností v obci (i v jej mikropriestore) – veľa ľudí sa začalo podnikat' z núdze.

Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa spoločenskej skupiny a podľa pohlavia

Obec	Zamestnanec pracujúci za mzdu, plat, iný druh odmeny		Členovia družstiev	Podnikatelia		Ostatní a nezistení	Ekonomicky aktívni
	zamestnanci	vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch		bez zamestnancov	so zamestnancami		
Muži	622	1	23	73	31	181	978
Ženy	583	2	13	38	9	165	819
Spolu	1 205	3	36	111	40	346	1 797
v %	69,2	0,2	2,1	6,4	2,3	19,9	100

(zdroj: ŠÚSR, SODB 2011)

Nezamestnanosť

Najvýznamnejším ukazovateľom situácie na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá je jedným zo základných kritérií pre klasifikovanie problémových regiónov. Sprievodným javom vysokej miery nezamestnanosti je sociálna a ekonomická ohrozenosť.

Ekonomická recesia, likvidácia veľkých zamestnávateľov a nízka reštrukturalizácia ekonomickej základne vyvolali aj v záujmovom regióne silný tlak na trh práce – miera nezamestnanosti v širšom okolí obce, v obvode/okrese Komárno je nad úrovňou celoštátneho priemeru. K 31.12.2016 v obci bolo 173 nezamestnaných (z toho 104 žien).

Najväčším problémom súčasného trhu práce je vysoká miera dlhodobo nezamestnaných osôb (takmer 50% evidovaných nezamestnaných v obci hľadá prácu už viac ako 1 rok), ako aj nezamestnanosť ľudí vo veku nad 40 rokov (vyše 50% evidovaných nezamestnaných).

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných odhaľuje, že najzraniteľnejšie sú skupiny s najnižšou kvalifikáciou a vzdelaním. Nízky stupeň vzdelania predstavuje hlavnú prekážku pri uplatnení sa na trhu práce. Vysoká nezamestnanosť osôb s nízkym vzdelaním svedčí o štrukturálnych zmenách v dopyte po práci a jeho orientácii na kvalifikovanú a kvalifikačne flexibilnú pracovnú silu.

Obyvateľstvo obce Bátorove Kosihy je považované za stredne ekonomicky aktívne.

V rokoch 2012-2016 vývoj nezamestnanosti bol nasledovný:

Vývoj počtu nezamestnaných v Bátorových Kosihách v rokoch 2012 a 2016 na základe štatistiky Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Komárno:

	JAN	FEBR	MAR	APRÍL	MÁJ	JÚN	JÚL	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC
2012	215	227	232	252	254	271	272	268	248	246	277	287
2013	307	311	285	289	279	279	278	272	262	272	267	298
2014	302	325	327	314	300	284	287	266	272	300	324	338
2015	350	347	309	314	315	295	286	272	272	263	263	262
2016	278	284	281	268	252	248	246	224	203	194	181	173

Mzdy

Jedným z najdôležitejších ukazovateľov vyspelosti regiónov je cena práce. Cena práce je nemotivačným faktorom z pozície zamestnávateľa, ak je jej rast rýchlejší než rast produktivity práce. Priemerné mzdy v okrese Komárno sú najnižšie v Nitrianskom kraji, hoci aj Nitriansky kraj zaostáva medzi kraji SR. Súčasná úroveň priemernej nominálnej mesačnej mzdy v okrese/obvode Komárno dosahuje len 77,3% celoštátneho ukazovateľa.

V roku 2016 priemerná mzda v obvode/okrese Komárno bola 761 EUR – pričom priemerná

mesačná mzda v SR bola 984 EUR (v Nitrianskom kraji bola 840 EUR – v rámci kraja v okrese Komárno bola priemerná mzda najnižšia). Nízka úroveň nominálnej mzdy v záujmovom regióne - priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v okrese Komárno bola nižšia o 223 Eur ako priemer v SR - je odrazom faktorov, ako nemoderná štruktúra hospodárstva (v regióne dominuje poľnohospodárstvo), nízka kvalifikačná štruktúra obyvateľov regiónu a nedostatok pracovných možností.

Ľudia ohrození rizikom sociálneho vylúčenia

Najpočetnejšou skupinou ľudí ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia sú nezamestnaní. V najbližších rokoch bude potrebné sústrediť pozornosť aj na pracovnú silu vo vekových skupinách nad 40 rokov, ktorí sú ohrození rizikom sociálneho vylúčenia, lebo väčšinou majú nízku adaptabilitu na meniace sa požiadavky pracovného trhu a majú zväčša nevyhovujúcu kvalifikáciu, čoho dôsledok je ich nízka atraktivita pre zamestnávateľa (majú malú šancu uplatniť sa na trhu práce).

Ďalšou skupinou ľudí ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia sú starší obyvatelia, ktorí sú poberateľmi starobných dôchodkov (výraznejšie vyššie vekové kategórie) a zdravotne, zmyslovo a duševne postihnutí občania. Títo občania sú v prevažnej miere poberateľmi invalidných dôchodkov.

Ďalšou významnou skupinou ľudí, ktorých možno zaradiť medzi ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia, sú deti odkázané na pomoc cudzích a prípadne iné sociálne ohrozené skupiny obyvateľov.

V budúcom období možno predpokladať zvýšený záujem občanov o sociálne služby, keďže dochádza k starnutiu populácie, čo predstavuje celoeurópsky trend.

4. SÚČASNÝ STAV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Rozvoj sociálnych služieb zabezpečuje obec Bátorove Kosihy spolu s partnermi ako dlhodobý, kontinuálny, systematický a koordinovaný proces riešenia problémov osôb odkázaných na poskytovanie sociálnych služieb. V rámci obce sa v posledných rokoch zabezpečil postup od čiastkových riešení k systémovým opatreniam na základe poznania východiskového stavu a na základe zabezpečenia viaczdrojového financovania.

Príkladom viaczdrojového financovania sociálnych služieb je poskytovanie domácej opatrovateľskej služby v rámci Operačného programu „Ľudské zdroje“ prostredníctvom Národného projektu „Podpora opatrovateľskej služby“.

Obec v súčasnosti je spolufinancovateľom 15 pracovných miest kvalifikovaných opatrovateliek, ktoré vykonávajú opatrovateľskú službu pre 35 odkázaných klientov v ich prirodzenom rodinnom prostredí.

Obec v duchu deinštitucionalizácie sociálnych služieb na základe požiadaviek obyvateľov obce v roku 2016 z vlastných zdrojov zriadila Denný stacionár s kapacitou 40 miest pre klientov. Realizáciou tohto zariadenia sa umožnilo zotrvanie vo vlastnej komunite pre väčší počet seniorov a osôb so zdravotným postihnutím.

Obec Bátorove Kosihy od decembra 2015 je registrovaným poskytovateľom sociálnej služby v rámci Komunitného centra v priestoroch kultúrneho domu. V súčasnosti činnosť tohto centra sa zabezpečuje kvalifikovaným sociálnym pracovníkom prostredníctvom dobrovoľníckej služby cez ÚPSVaR Komárno.

Obec Bátorove Kosihy v sociálnej oblasti okrem vyššie uvedených vykonáva aj ďalšie činnosti zadefinované zákonmi, a to:

- poskytnutie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi,
- terénnu sociálnu prácu,
- základné sociálne poradenstvo,
- zabezpečenie stravovania pre seniorov,
- činnosť Denného centra pre dôchodcov,
- poskytnutie pomoci pri umiestňovaní do zariadení fyzických osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby,
- funkciu osobitného príjemcu sociálnych dávok,
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia ...),
- prepravnú službu,

5. ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY A ĎALŠÍCH OBYVATEĽOV OBCE BÁTOROVE KOSIHY NA ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Hlavnými princípmi komunitného plánovania je partnerstvo medzi všetkými účastníkmi a zapájanie miestnej komunity, t.j. obyvateľov daného územného celku, v našom prípade obce Bátorove Kosihy, do tvorby komunitného plánu sociálnych služieb. Za týmto účelom bolo nutné vybrať metódu a formu oslovenia a zapojenia tak, aby zaujali a motivovali k aktívnej spolupráci obyvateľov, mysliac aj na ich rôznorodosť, napr. v spôsobe života, záujmov, zdravotného stavu, sociálnej situácie, veku a pod.

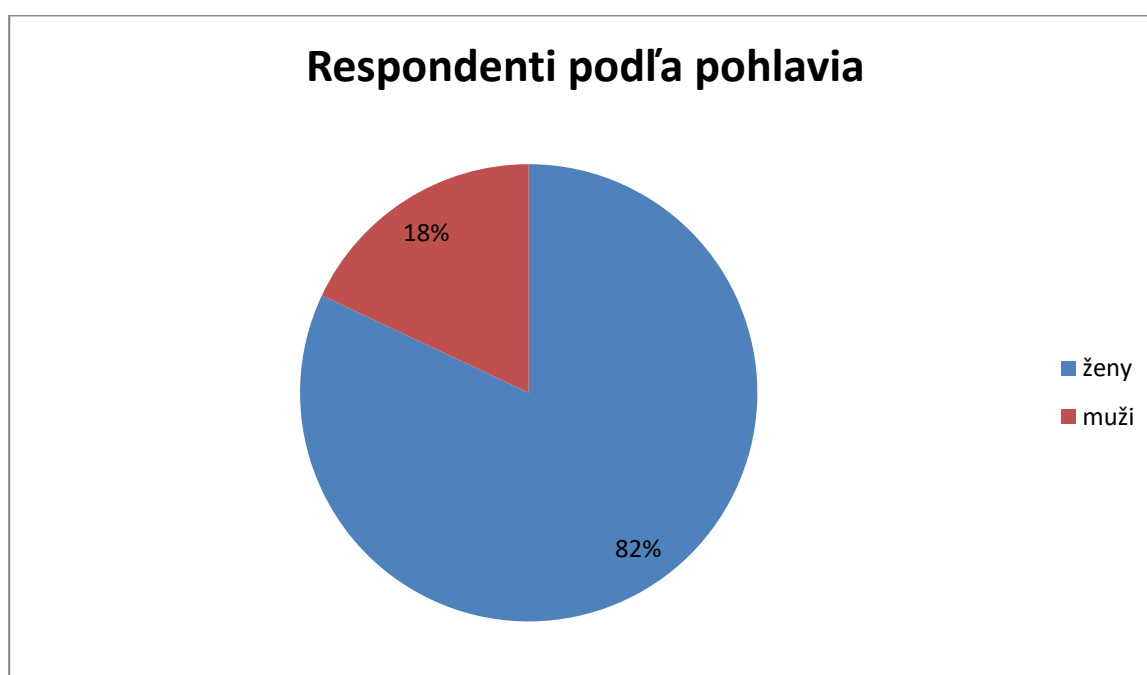
Na oslovenie a zisťovanie názorov obyvateľov bol zostavený dotazník, ktorý bol zverejnený na stránke obce Bátorove Kosihy.

5.1 Realizácia dotazníkového prieskumu

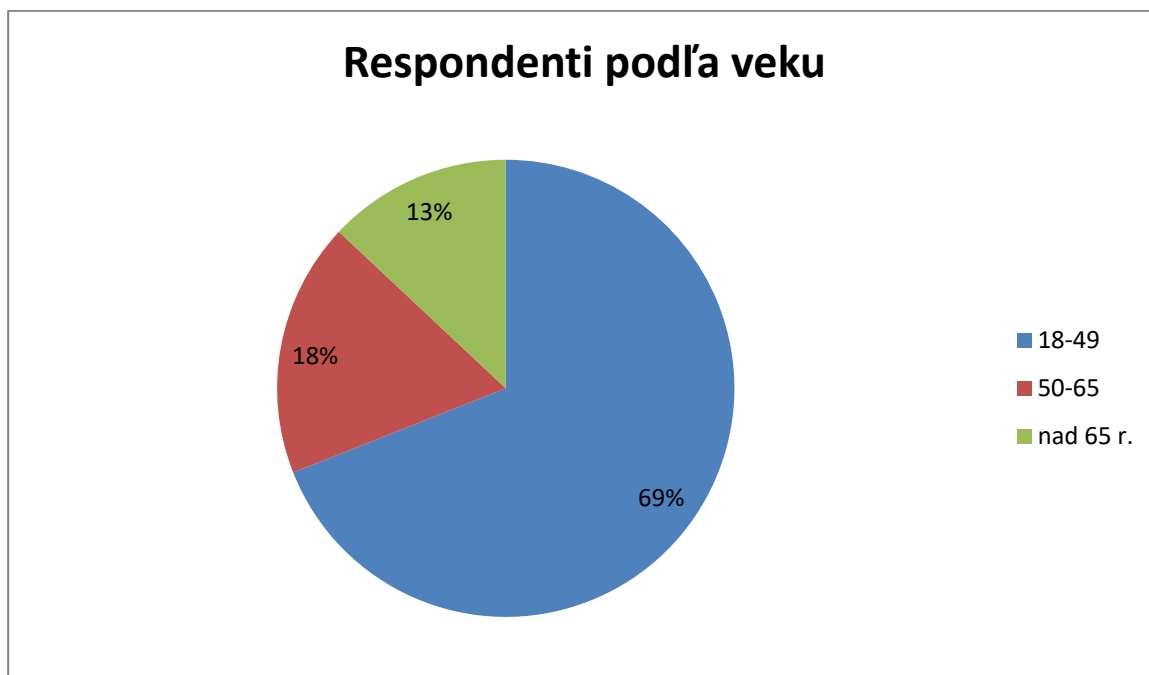
Zameranie otázok v dotazníku bolo cielené na jednotlivé okruhy. Po úvodných informáciách o veku, pohlaví a úrovne vzdelania sa v prvom rade zisťovalo, či je respondent už v súčasnosti prijímateľom sociálnej služby a ak áno, aká je miera jeho spokojnosti s poskytovanými službami. Ďalej sa zisťovala miera potrebnosti jednotlivých sociálnych služieb podľa cieľových skupín, na čo nadväzovali otázky k hodnoteniu kvality týchto služieb. V závere dotazníka mal možnosť respondent vyjadriť svoj názor, dávať podnety a návrhy na rozvoj sociálnych služieb obce.

5.2 Všeobecná časť vyhodnotenia prieskumu

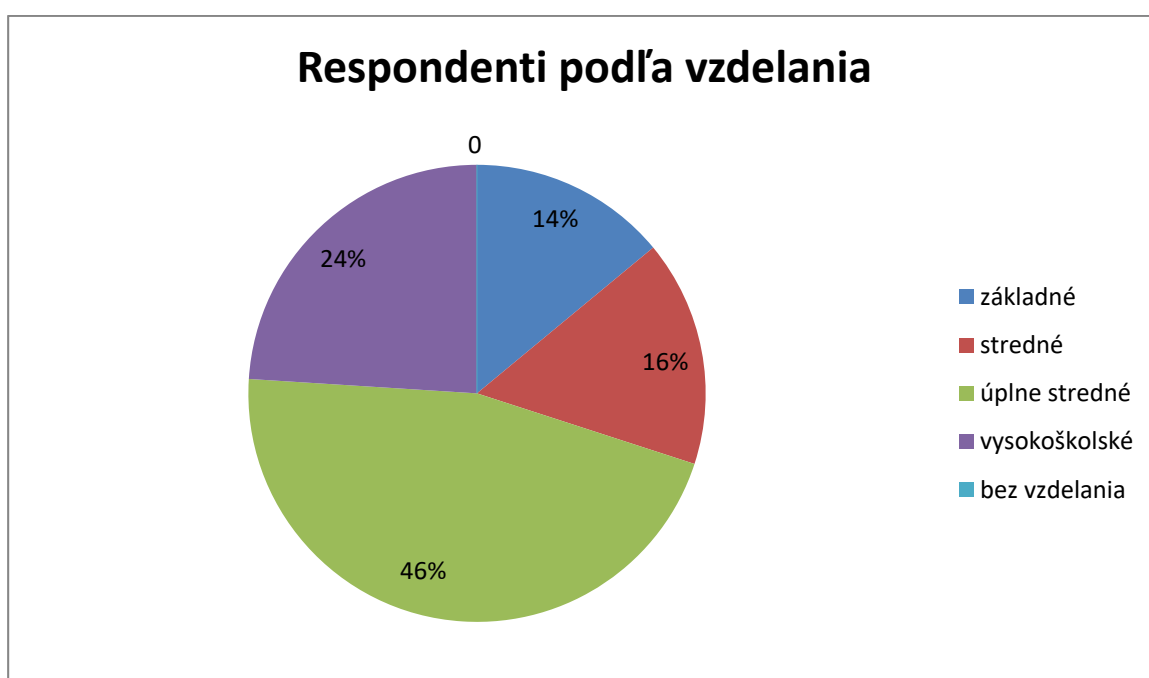
Z celkového počtu 68 vrátených dotazníkov vyplnili 56 ženy, čo je 82 % a 12 muži, čo je 18 %.

Veková štruktúra respondentov bola zameraná na dospelú populáciu nad 18 rokov, pričom vekové skupiny boli členené na skupinu v aktívnom veku od 18 do 49 rokov, ďalej na skupinu v preddôchodkovom veku od 50 do 65 rokov a poslednú skupinu tvorili respondenti nad 65 rokov veku.

Vzdelanostná úroveň respondentov bola sledovaná v nasledovnom členení: dosiahnuté základné vzdelanie, stredné, stredoškolské s maturitou, vysokoškolské, iné (bez vzdelania).

Uvedený graf dokumentuje vysokú vzdelanostnú úroveň obyvateľov zapojených do prieskumu, najviac ich bolo s úplným stredoškolským vzdelaním.

Zisťovanie spokojnosti s poskytovanými sociálnymi službami

Cieľom položených otázok bolo zistenie spokojnosti s poskytovanými sociálnymi službami od občanov, ktorí sú už v súčasnosti ich prijímateľmi. Z celkového počtu respondentov 20 uviedlo, že je prijímateľom sociálnej služby, čo predstavuje 29 %.

Na otázku o spokojnosti odpovedalo 41 respondentov, čo je viac ako počet priamych prijímateľov sociálnych služieb. Predpokladá sa, že k problematike sa vyjadrili aj rodinní príslušníci dotýčajúcich prijímateľov sociálnych služieb.

Spokojnosť bola meraná štyrmi stupňami: spokojný, skôr spokojný, skôr nespokojný, nespokojný. Odpovede respondentov sú zhrnuté v nasledovnej tabuľke:

Poskytované sociálne služby	Spokojný	Skôr spokojný	Skôr nespokojný	Nespokojný
pre seniorov	16	1	0	0
pre občanov so zdravotným postihnutím	4	1	2	0
pre rodiny s deťmi	5	3	2	0
pre osoby v nepriaznivej sociálnej situácii	3	2	0	2
SPOLU	28	7	4	2

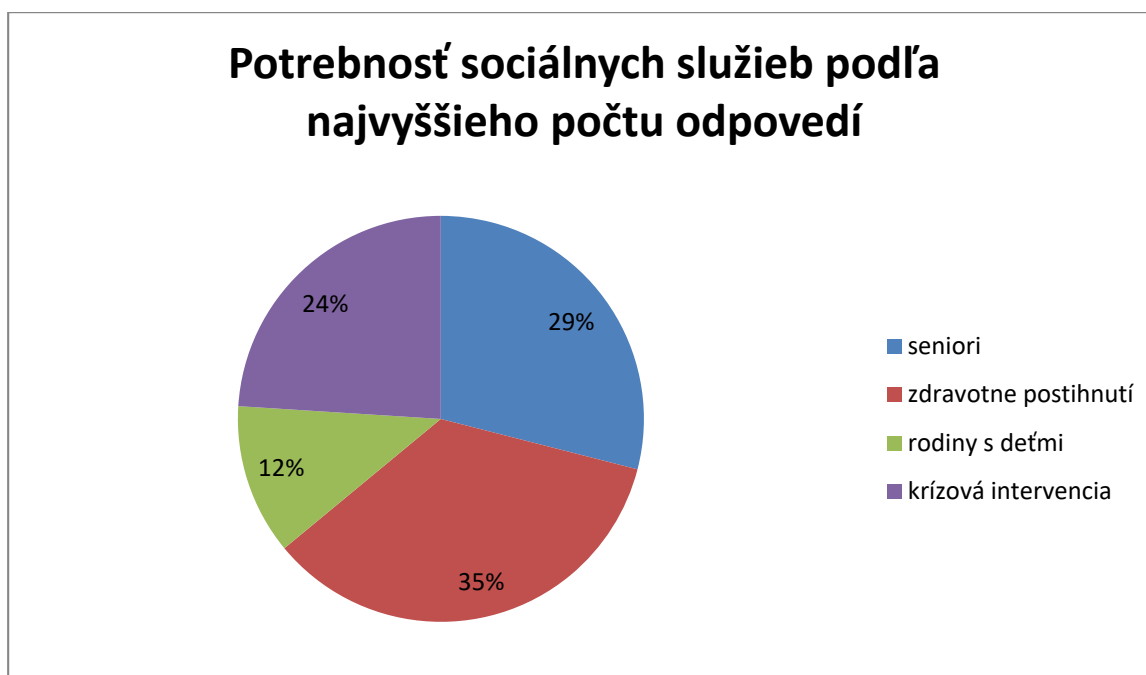
5.3 Analýza potrebnosti sociálnych služieb podľa cieľových skupín

Otázky k zisťovaniu potrebnosti sociálnych služieb boli rozdelené podľa cieľových skupín nasledovne:

- **sociálne služby pre seniorov** – zariadenie pre seniorov (domov dôchodcov), denný stacionár, zariadenie opatrovateľskej služby, domáca opatrovateľská služba, prepravná služba (sociálny taxík), denné centrum (klub dôchodcov), jedáleň vrátane donášky stravy, používanie telekomunikačných technológií, sociálna rehabilitácia, sociálne poradenstvo;
- **sociálne služby pre občanov so zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom** – domov sociálnych služieb, zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko, špecializované zariadenie, denný stacionár, zariadenie opatrovateľskej služby, domáca opatrovateľská služba, prepravná služba, sociálna rehabilitácia, požičiavanie pomôcok, špecializované sociálne poradenstvo, sociálno-aktivizačné služby (sprievodcovská, predčitateľská a tlmočnická služba);
- **sociálne služby pre rodinu s deťmi** – pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života, poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu, sociálne poradenstvo;
- **sociálne služby pre osoby v nepriaznivej sociálnej situácii (sociálne služby krízovej intervencie)** – nocľaháreň, útulok, nízkoprahové denné centrum, komunitné centrum,

jedáleň/donáška stravy, pracovňa, stredisko osobnej hygieny, zariadenie núdzového bývania.

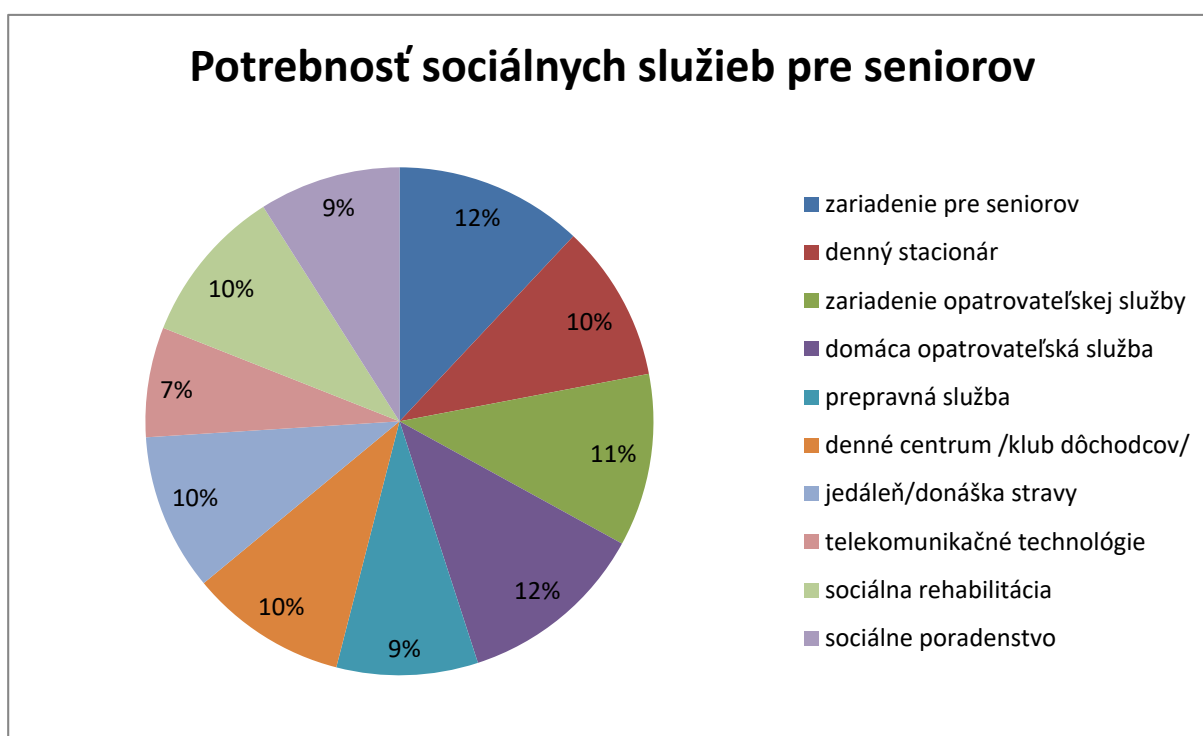
Respondenti sa vyjadrovali k druhom sociálnych služieb pre jednotlivé cieľové skupiny určovaním dôležitosti tej-ktorej sociálnej služby v štyroch stupňoch – sociálna služba je: veľmi potrebná, dosť potrebná, občas potrebná alebo nie je potrebná.

Na základe vyhodnotenia odpovedí možno konštatovať, že obyvatelia obce Bátorove Kosihy pokladajú za veľmi dôležité sociálne služby pre seniorov a obzvlášť pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím. Tá skutočnosť, že 69 % respondentov je z vekového pásma 18 – 49 rokov, svedčí o vysokej medzigeneračnej solidarite, ktorú možno hodnotiť vysoko pozitívne. Predpokladá sa, že mladá a stredná generácia obce je si vedomá všeobecného starnutia obyvateľstva obce ako aj nepriaznivej zdravotnej situácie; o týchto skutočnostiach svedčí aj miera úmrtnosti v obci, ktorá je nad celoštátnym priemerom a taktiež stredná dĺžka života, ktorá je v obci v porovnaní so SR nižšia tak u mužov ako aj u žien. Tieto okolnosti si vyžadujú adekvátne zaobchádzanie so staršími ľuďmi a osobami so zdravotným postihnutím.

5.3.1 Potrebnosť sociálnych služieb pre seniorov

Respondenti sa vyjadrovali k jednotlivým druhom sociálnych služieb, ktorých prijímateľmi môžu byť seniori, t.j. osoby po dovŕšení dôchodkového veku. Prikladali týmto sociálnym službám vysokú a vzácne rovnomernú dôležitosť, najväčšiu podporu získalo zariadenie pre seniorov, za ním nasledovali: domáca opatrovateľská služba, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár.

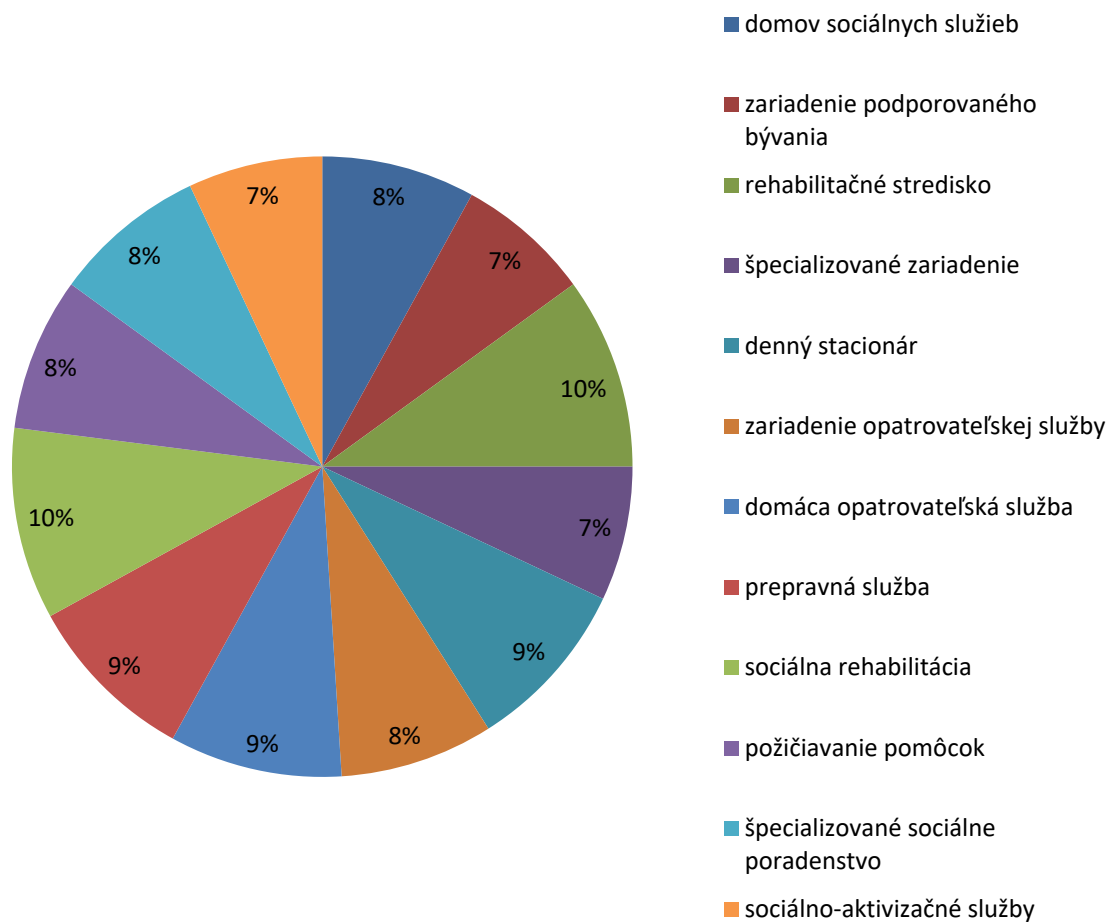
Výsledky prieskumu dokumentujú, že obyvatelia obce Bátorove Kosihy pociťujú vysokú mieru potrebnosti sociálnych služieb pre cieľovú skupinu seniorov, keď len 27 odpovedí vyjadrovalo nepotrebnosť týchto sociálnych služieb, čo je pri celkovom počte 680 odpovedí zanedbateľný počet, ktorý činí 4 % všetkých odpovedí k problematike seniorov.

5.3.2 Potrebnosť sociálnych služieb pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom

Účastníci prieskumu sa vyjadrovali k potrebe sociálnych služieb pre cieľovú skupinu osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom vo veku od útleho detstva až po dovŕšenia dôchodkového veku. Celkovo bolo zaznamenaných 816 odpovedí, z čoho len 5 %, t.j. 42 odpovedí vyjadrovalo nepotrebnosť sociálnych služieb pre túto skupinu obyvateľov, v najväčšom počte (10) k nepotrebnosti špecializovaného zariadenia.

Z nasledujúceho prehľadu vyplýva, že obyvatelia obce Bátorove Kosihy majú zodpovedný prístup k problematike uvedenej skupiny občanov, pretože jednotlivým druhom sociálnych služieb respondenti prikladali takmer rovnakú dôležitosť. Najviac preferujú však rehabilitačné stredisko, sociálnu rehabilitáciu a prepravnú službu pre túto skupinu obyvateľov.

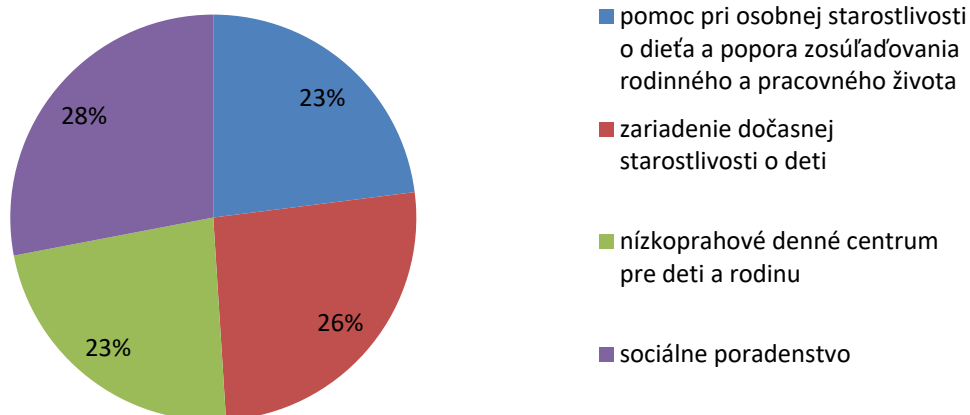
Potrebnosť sociálnych služieb pre občanov s ŤZP a nepriaznivým zdravotným stavom

5.3.3 Potrebnosť sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi

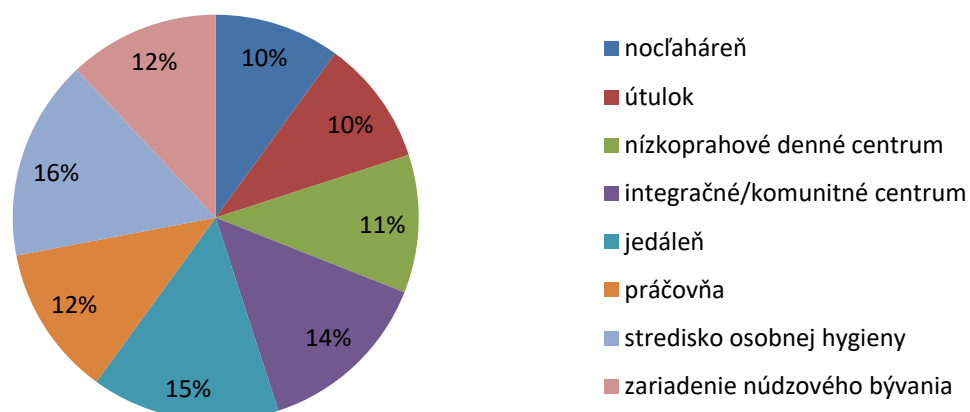
K týmto sociálnym službám respondenti svoje názory vyjadrovali v 272 odpovediach, z čoho 16 odpovedí znelo tak, že poskytovanie týchto služieb nie je potrebné a 80 odpovedí vyjadrovalo len občasnú potrebnosť takejto pomoci rodinám s deťmi. Z uvedeného možno konštatovať, že približne 35 % respondentov nepovažuje za nevyhnutne potrebné systematické poskytovanie uvedených sociálnych služieb. Predpokladá sa, že v obci poskytovanie sociálnych služieb pre túto skupinu občanov nemá tradíciu, pretože väčšina rodín s deťmi si hľadá riešenia na odstránenie prípadnej nepriaznivej sociálnej situácie v rámci užšej rodiny, resp. v kruhu príbuzných. Najviac respondentov – 28 %, by však privítalo poskytovanie sociálneho poradenstva pre rodiny s deťmi.

Potrebnosť sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi

5.3.4 Potrebnosť sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie pre občanov ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia – krízová intervencia

Potrebnosť sociálnych služieb pre občanov ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia

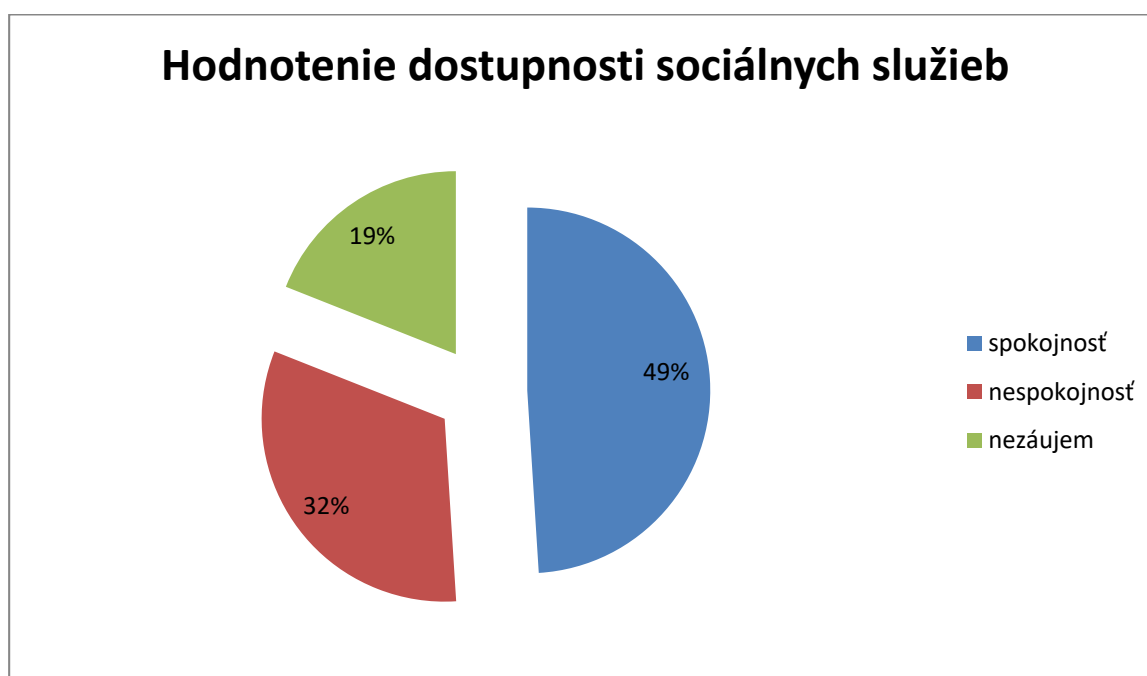
K týmto sociálnym službám sa vyjadril vysoký počet respondentov, ktorí považujú tieto služby za potrebné. Do tejto cieľovej skupiny boli začlenení všetci obyvatelia žijúci v obtiažnych životných situáciách, ako sú ľudia bez prístrešia, ľudia so závislosťami, neprispôsobiví občania, občania v sociálnej núdzi a pod.

K uvedenej skupine občanov bolo zaznamenaných 544 odpovedí, z čoho 100 vyjadrení bolo negatívnych, čiže podľa 18 % respondentov poskytovanie sociálnych služieb pre túto skupinu občanov vôbec nie je potrebné, popritom 186 respondentov, t.j. 34 % vyjadrilo občasnú potrebnosť týchto služieb. Podľa respondentov najviac by bolo potrebné poskytovať služby pre túto skupinu občanov v rámci strediska osobnej hygieny, v jedálni a komunitnom centre.

5.4. Vízia budúcnosti sociálnych služieb podľa obyvateľov obce Bátorove Kosihy

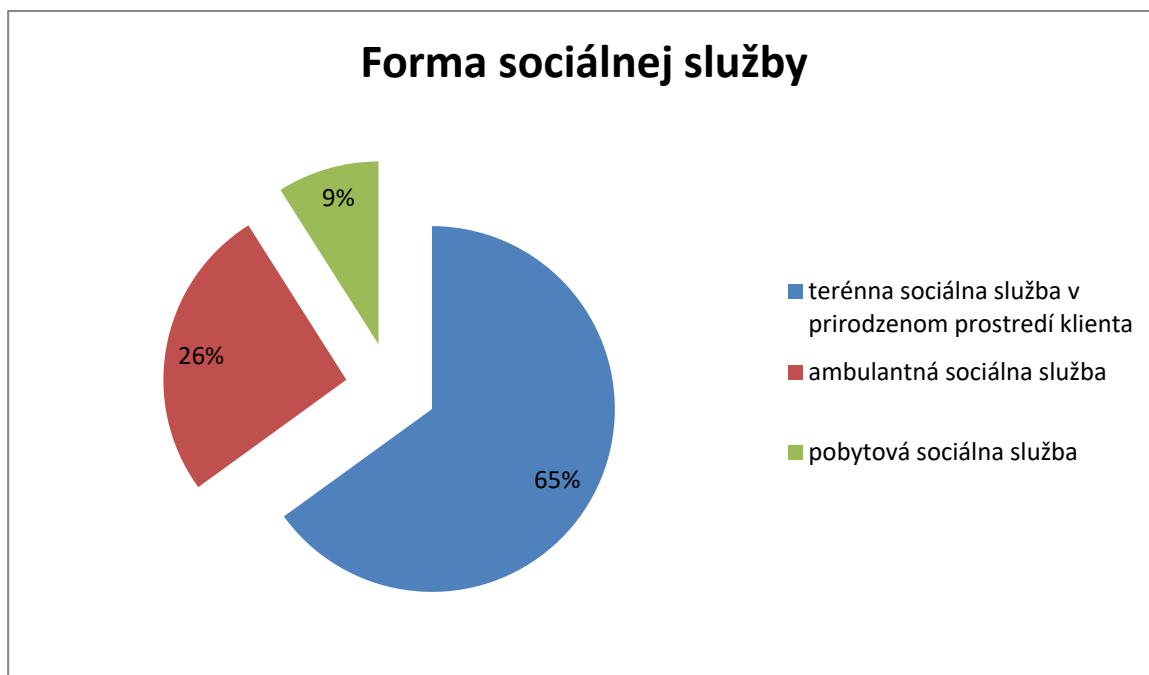
5.4.1 Hodnotenie dostupnosti sociálnych služieb

K dostupnosti sociálnych služieb sa vyjadrilo 68 respondentov, z čoho je spokojných len 49 % a až 32 % je nespokojných. Prekvapivý je dosť vysoký podiel respondentov, ktorí o sociálne služby, teda ani o ich dostupnosť nemajú žiadny záujem – je ich až 19 %.

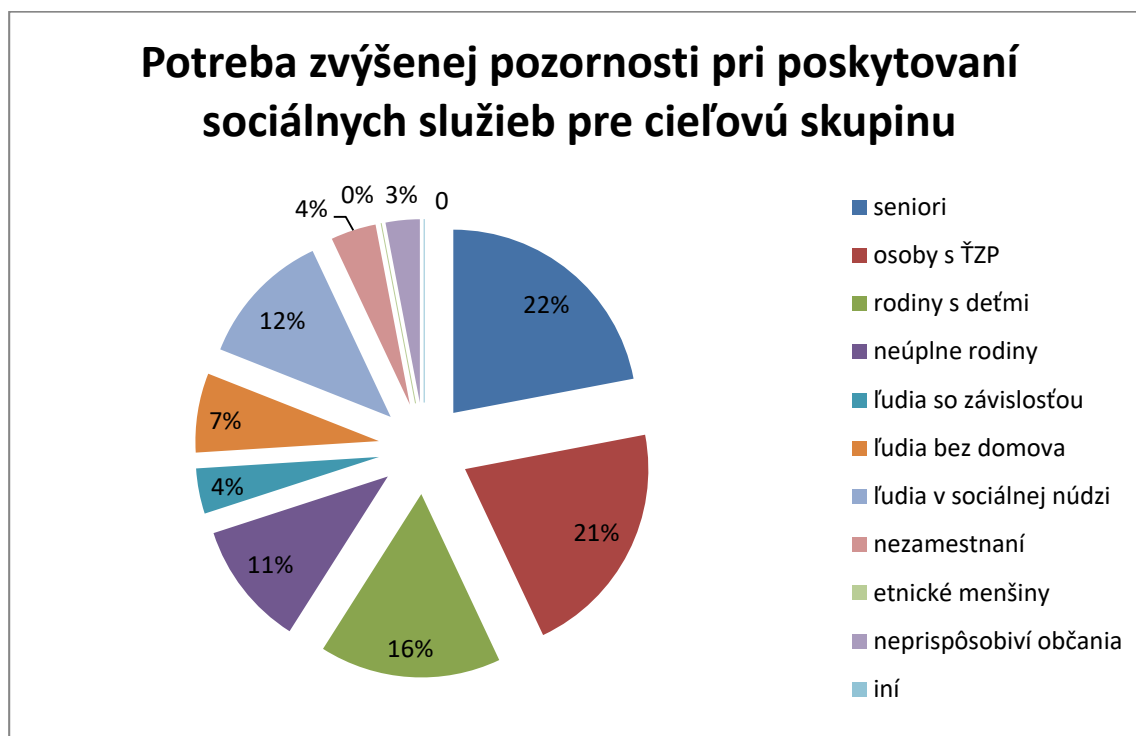
5.4.2 Forma poskytovania sociálnych služieb

Vo všeobecnosti sa predpokladá, že ľudia uprednostňujú terénne sociálne služby poskytované v ich prirodzenom – rodinnom alebo komunitnom – prostredí. U prieskumnej vzorky obyvateľov obce Bátorove Kosihy sa tento predpoklad naplnil.

5.4.3 Smerovanie sociálnych služieb na cieľové skupiny podľa obyvateľov obce

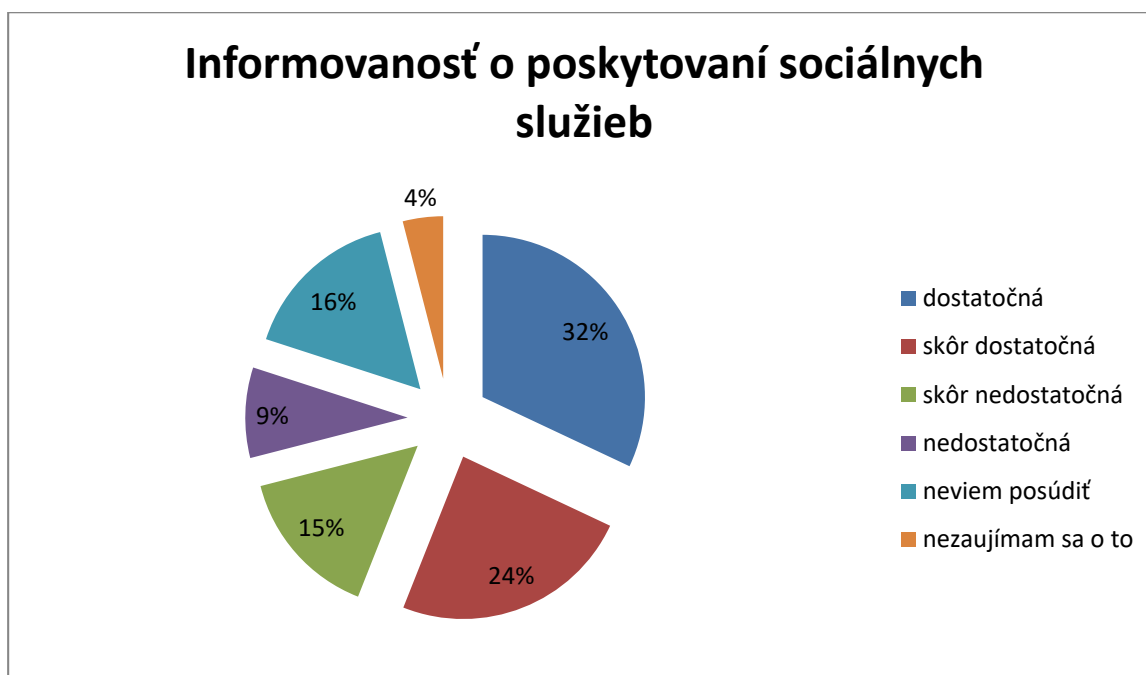
Pre plánovanie sociálnych služieb je nevyhnutné poznanie, pre ktoré skupiny obyvateľov je potrebné nasmerovať ich rozvoj. Preto bola v dotazníku položená otázka: „Ktorým z nasledujúcich skupín obyvateľstva by podľa Vás mala byť venovaná väčšia pozornosť?“ Respondenti si mohli vybrať z desiatich možností, pričom mohli označiť aj viac, prípadne aj všetky možnosti. Okrem toho mohli uviesť aj iné skupiny obyvateľov.

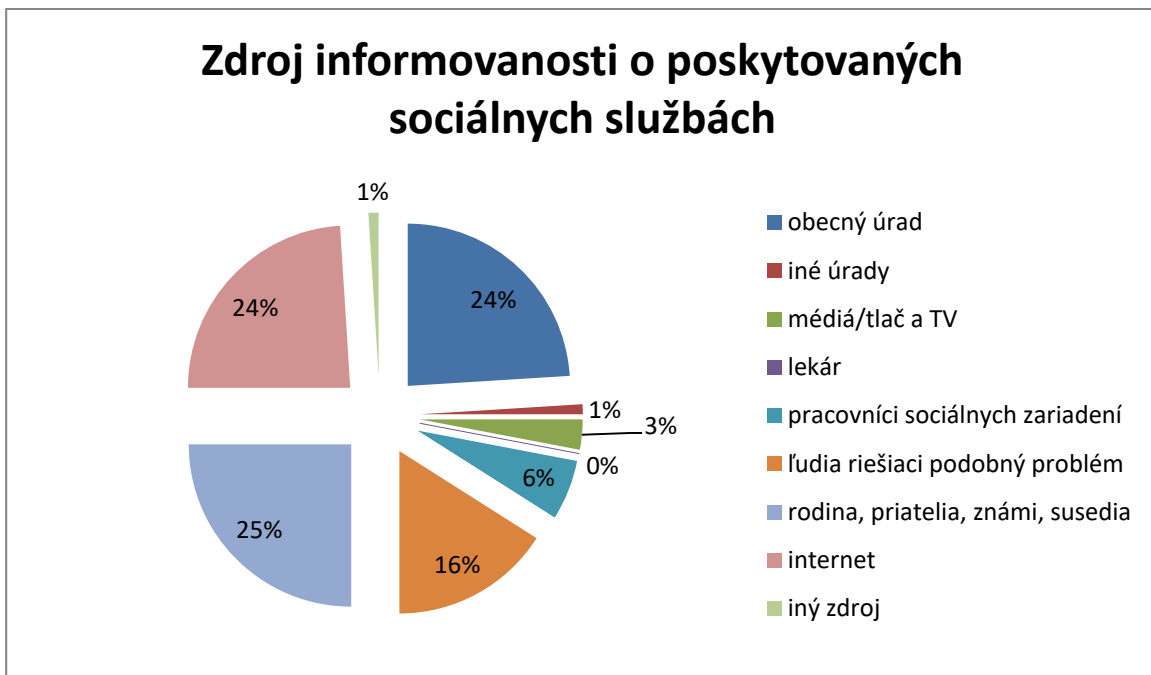
Z prehľadu vyplýva, že najväčšiu pozornosť, 82 % z celkových odpovedí, požadujú obyvatelia obce Bátorove Kosihy venovať seniorom, občanom so zdravotným postihnutím, potom rodinám s deťmi, nasledujú ľudia v sociálnej núdzi a neúplne rodiny. Ostatné cieľové skupiny, ktoré viac-menej by potrebovali pomoc krízovej intervencie, ostali na 18 %-ách.

5.4.4 Informovanosť o sociálnych službách

V dotazníku bola k informovanosti položená otázka „Máte dostatočné informácie o poskytovaní sociálnych služieb na území obce Bátorove Kosihy?“ Na uvedenú otázku prišlo 68 odpovedí s nasledovnými výsledkami: 56 % opýtaných vyslovilo spokojnosť s informovanosťou, 24 % vyjadrilo svoju nespokojnosť a 20 % nevedel posúdiť, resp. nezaujíma sa o túto problematiku.

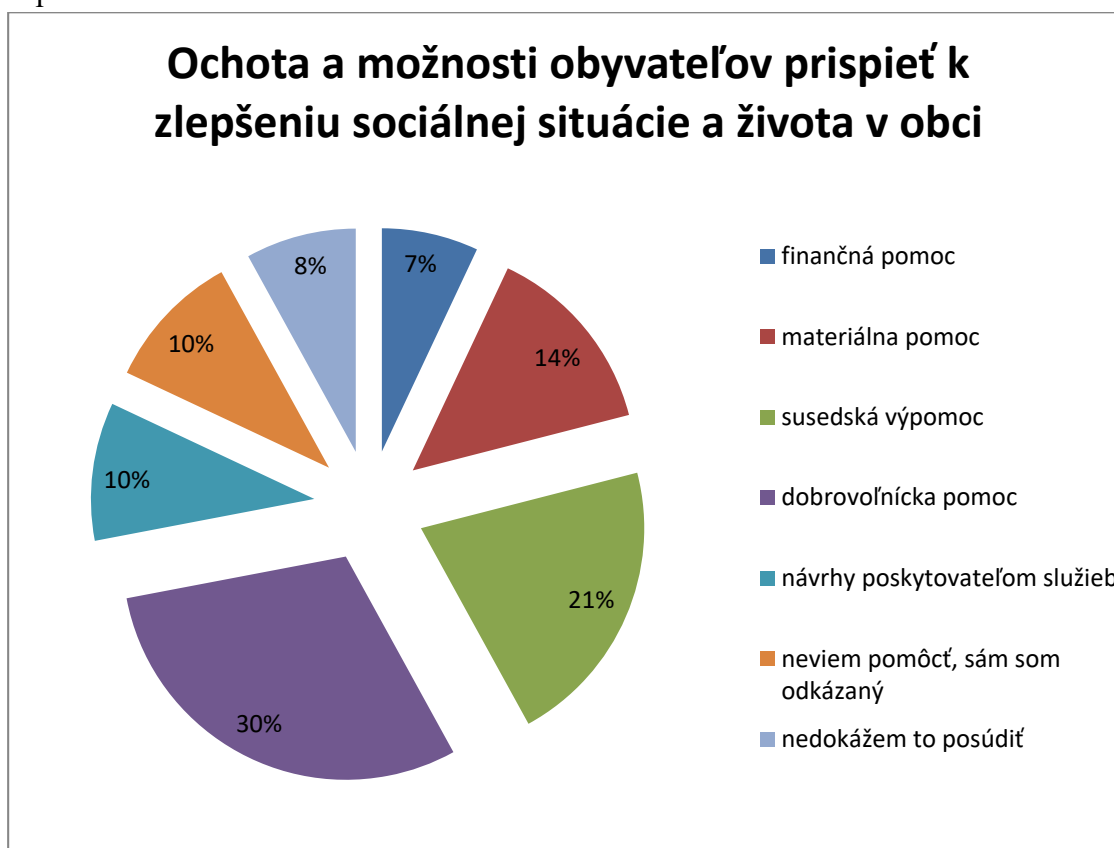

Ďalej bol zisťovaný aj zdroj informovanosti, na ktorý prišlo 68 odpovedí. Najviac informácií o poskytovaných sociálnych službách získavajú obyvatelia obce Bátorove Kosihy od rodiny, priateľov, známych, susedov a pod., ďalšími v poradí rovnakým percentom sú obecny úrad a internet, ďalej ľudia ktorí riešili podobný problém.

5.4.5 Ochota a možnosti obyvateľov prispieť k zlepšeniu sociálnej situácie a života v obci Bátorove Kosihy

V záujme zistenia možností rozvoja komunitnej práce v obci bola respondentom položená otázka: „Ak sa zamyslíte nad svojimi možnosťami, ako by ste mohli prispieť k zlepšeniu sociálnej situácie a života v obci Bátorove Kosihy?“. Respondenti mohli označiť aj viac odpovedí.

Je veľmi potešiteľné, že 65 % respondentov sa prihlásilo k nejakej forme pomoci, buď materiálnej, susedskej výpomoci či dobrovoľníckej pomoci odkázaným ľuďom. Svedčí to o veľmi silnej spolupatričnosti k životu a sociálnej situácii obce a ochote pomôcť k zlepšeniu. Táto situácia je predurčená na kvalitný rozvoj komunitnej práce, najmä keď výrazná väčšina uvádza ochotu pomôcť dobrovoľníckou činnosťou a susedskou výpomocou.

5.5 Pripomienky respondentov

Záver dotazníkového zisťovania bol venovaný postrehom a návrhom respondentov k sociálnym službám. Možnosť vyjadriť svoj názor využilo 22 osôb, čo činí 32 % z celkového počtu respondentov, ktorí sa aktívne zapojili a vyjadrovali svoju spokojnosť, aj nespokojnosť so situáciou v sociálnej sfére.

Výrazná väčšina z nich požaduje zariadenie pre seniorov, poskytovanie prepravnej služby, pokračovanie v poskytovaní domácej opatrovateľskej služby, fungovanie komunitného centra, poskytovanie pomoci pre rodiny s dieťaťom do troch rokov veku. Niektoré z návrhov nesúvisia priamo so službami v zmysle zákona o sociálnych službách, ale všetky námety týchto občanov stoja za zamyslenie, ako napr. centrum pre voľnočasové aktivity, nové zdravotnícke stredisko s nepretržitou službou.

6. SWOT ANALÝZA

6.1 Základná charakteristika SWOT analýzy

SWOT analýza kompletizuje a zoraďuje vnútorné sily a slabé stránky organizácie, jej vonkajšie príležitosti a hrozby podľa dôležitosti. Základom SWOT analýzy je jasne definovaný cieľ a postup krokov, ktoré to majú zabezpečiť. Ak je cieľ jasne definovaný, SWOT analýza sa môže použiť ako manažérska podpora k dosiahnutiu tohto cieľa:

Silné stránky – interné vlastnosti organizácie, ktoré jej môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa,

Slabé stránky – interné vlastnosti organizácie, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa,

Príležitosti – externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť organizácii k dosiahnutiu cieľa,

Ohrozenia – externé podmienky, ktoré môžu sťažiť dosiahnutie cieľa.

SWOT analýza pre: Ľudské zdroje, trh práce, zdravotníctvo, sociálna oblasť, šport, kultúra

(zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bátorove Kosihy na roky 2016-2022)

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • multikulturálny ráz obyvateľstva a dobré skúsenosti s multietnickým spoložitím • veľký záujem o bývanie v obci (migračný prírastok obyvateľstva) • dobrá spolupráca obecného zastupiteľstva s aktérmi lokálneho života • vysoká angažovanosť obce o spoluprácu s ďalšími obcami v riešení spoločných problémov 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoká mortalita obyvateľstva • nevyhovujúca vzdelanostná úroveň obyvateľstva - nízky podiel obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním • vysoká miera nezamestnanosti • vysoká miera dlhodobo nezamestnaných • nedostatočný technický stav budov miestnych základných škôl • absencia vhodných priestorov na zabezpečenie starostlivosti o dôchodcov • nedostatok športových zariadení • zlý technický stav budovy miestneho kultúrneho strediska • absencia verejnej prezentácie miestneho folklóru
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj cestovného ruchu a multifunkčného poľnohospodárstva – kladný vplyv na tvorbu nových pracovných miest • obnovenie a rozvíjanie tradičných remesiel - tvorba nových pracovných miest • rozvoj celoživotného učenia ako záruky rozvoja adaptability pracovnej sily • efektívne využitie zdrojov (rekonštrukcia budovy ZŠ s VJM a verejného osvetlenia) 	<ul style="list-style-type: none"> • pretrvávajúca nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva a výraznejšie starnutie populácie • odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce z dôvodu chýbajúcich perspektív v obci, ako aj v jej mikropriestore • apatia nezamestnaných - pasívne zotrvávanie v sociálnej sieti

<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie starostlivosti o starých obyvateľov obce – zriadenie domova dôchodcov • vybudovanie viacúčelového ihriska • výstavba krytej tribúny na futbalovom ihrisku • rekonštrukcia budovy miestneho kultúrneho strediska 	<ul style="list-style-type: none"> • rast marginalizácie, vytlačanie čoraz väčšieho počtu rizikových skupín účastníkov z trhu práce a prehĺbenie sociálnej exklúzie • nedostatok finančných prostriedkov na skvalitnenie kultúrno-spoločenskej infraštruktúry obce • nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnej infraštruktúry
---	---

6.2 SWOT analýza v oblasti sociálnych služieb na území obce Bátorove Kosihy

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ právo na poskytnutie sociálnych služieb ▪ zabezpečená opatrovateľská služba ▪ vlastný denný stacionár ▪ donášanie stravy pre odkázaných ▪ denné centrum /klub dôchodcov/ ▪ registrované komunitné centrum ▪ poskytovanie základného sociálneho poradenstva ▪ zvyšujúci sa záujem obyvateľov o riešenie problémov v sociálnych službách ▪ pozitívny postoj samosprávy k riešeniu problematiky seniorov a osôb s ŤZP ▪ úzka spolupráca s ÚPSVaR ▪ spokojnosť prijímateľov s existujúcimi poskytovanými sociálnymi službami ▪ vlastníctvo nehnuteľnosti vhodnej pre zriadenie pobytového zariadenia pre seniorov ▪ vlastníctvo nehnuteľnosti (pozemok a budova) vhodnej na rekonštrukciu za účelom zriadenia komunitného centra zodpovedajúceho rámcovým požiadavkám na priestory komunitného centra s maximálnym vybavením a jej umiestnenie rešpektuje podmienku nízkoprahovosti a bezprostrednosti vo vzťahu k primárnym užívateľom poskytovaných služieb, t.j. obyvateľom sociálne vylúčenej lokality 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb ▪ absencia pobytového zariadenia ▪ chýbajúci tím profesionálnych sociálnych pracovníkov, vrátane terénnych ▪ nedostatočná vyhľadávacia činnosť ▪ nedostatočná podporná sieť sociálnych služieb ▪ absencia bezbariérového prístupu do niektorých verejných budov ▪ nárast sociálno-patologických javov u miestnych obyvateľov ▪ fungovanie komunitného centra v užšom rozsahu ▪ nedostatok neziskových organizácií v sociálnej oblasti obce ▪ miestnosť v dome kultúry, kde sa momentálne nachádza komunitné centrum, zo žiadnych hľadísk nie je vhodné na komplexné poskytovanie sociálnych a komunitných služieb, ktoré je nevyhnutné k sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených ako na individuálnej, tak aj na lokálnej úrovni

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ciele opatrenia podľa potrieb obyvateľov ▪ možnosť získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ a iných zdrojov na rozšírenú činnosť: komunitného centra a terénnych sociálnych pracovníkov ▪ možnosť zriadenia zariadenia pre seniorov vo vlastnej budove obce ▪ rozšírenie sociálnych služieb o prepravnú službu ▪ zvýšenie kapacity opatrovateľskej služby ▪ podpora svojpomocného riešenia miestnych problémov ▪ podpora a rozvoj dobrovoľníctva ▪ možnosti vytvorenia chránených dielní ▪ možnosť získania nenávratného finančného príspevku v rámci Operačného programu Ľudské zdroje v programovom období 2014-2020 na rekonštrukciu predmetnej budovy - bývalej školskej jedálne na komunitné centrum 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nepriaznivý demografický vývoj ▪ neisté finančné zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb ▪ neustále odďaľovanie uzákonenia viaczdrojového financovania tejto oblasti ▪ časté zmeny v legislatíve ▪ riziko zvyšovania nákladovosti a úhrad sociálnych služieb a s tým súvisiacej dlhodobej udržateľnosti ich financovania ▪ nedostatočné pracovné príležitosti pre občanov ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia ▪ zlyhávanie osobnej zodpovednosti za vlastný život a absencia aktívneho prístupu k vlastnej životnej situácii ▪ prudko rastúci počet obyvateľov obce z marginalizovaných skupín (viac ako 500) ohrozuje spolunažívanie bez napätia a konfliktov v rámci celej komunity obce

7. VÍZIA, CIELE, PRIORITY

CS 1 – Seniori a osoby so zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom

Vízia: Zlepšená dostupnosť sociálnych služieb a vytvorenie sociálnej siete zariadení pre seniorov. Osoby so zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom žijúce v obci sú v čo najväčšej miere samostatné a nezávislé, je podporovaná ich snaha zamestnať sa a pracovať, vzdelávať sa a aktívne využívať voľný čas.

Hlavný cieľ: Zvýšiť kvalitu života osôb so zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom a seniorov žijúcich na území obce.

PRIORITY I.

Špecifický cieľ 1.: *Zlepšiť dostupnosť služieb a zvýšiť kvalitu a rozsah sociálnych služieb pre cieľovú skupinu a rozvíjať terénne, ambulantné a pobytové sociálne služby.*

Opatrenie 1.1: Zriadiť zariadenie pre seniorov.

Aktivity:

- zistiť priestorové, technické, personálne možnosti a prevádzkové náklady, v prípade potreby vypracovať projekt a projektovú dokumentáciu
- nadviazať spoluprácu s VÚC a ďalšími poskytovateľmi sociálnych služieb

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, granty, dotácie MPSVR SR, /úhrady od klientov/

Opatrenie 1.2: Zabezpečiť poskytovanie opatrovateľskej služby vo väčšom rozsahu.

Aktivity:

- zistiť potrebu rozšírenia poskytovania domácej opatrovateľskej služby
- kapacitne posilniť počet opatrovateľiek
- zabezpečiť vedenie agendy na obecnom úrade
- sledovať možnosti viaczdrojového financovania

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, zdroje z projektov EÚ, /úhrady od klientov/

Opatrenie 1.3.: Zriadiť prepravnú službu v obci

Aktivity:

- zabezpečiť prevádzku prepravnej služby (materiálne zabezpečenie, prevádzkové náklady)

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, dotácia MPSVR SR na nákup auta s plošinou, /úhrady od klientov/

Opatrenie 1.4.: Pokračovať v poskytovaní stravovacej služby pre cieľovú skupinu

Aktivity:

- monitoring záujmu o dovoz stravy
- nadviazať spoluprácu s vývarovňou alebo jedálňou na území obce resp. v jej blízkom okolí
- zabezpečiť rozvoz stravy pre osoby so zdravotným postihnutím a pre seniorov

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy, neverejní poskytovatelia sociálnych služieb z blízkeho okolia

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, dotácia MPSVR SR na nákup auta na rozvoz stravy, klienti

Špecifický cieľ 2.: Vytvoriť podmienky na zvýšenie zamestnanosti osôb so ZP.

Opatrenie 2.1.: Podpora vytvárania pracovných miest pre osoby so zdravotným postihnutím

Aktivity:

- mapovať záujem o prácu v chránených dielňach a chránených pracoviskách
- vytvoriť ďalšie chránené dielne a chránené pracoviská
- zabezpečiť prezentáciu a priestor na odbyt ich výrobkov
- prehľbovať spoluprácu obce, ÚPSVaR, neziskových organizácií a podnikateľských subjektov pôsobiacich v obci

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy, neverejní poskytovatelia služieb, neziskové organizácie, občianske združenia

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: financovanie z ÚPSVaR, z rozpočtov poskytovateľov služieb, neziskových organizácií, občianskych združení

Opatrenie 2.2.: Pokračovať v uplatňovaní systému odstraňovania architektonických bariér v obci

Aktivity:

- pokračovať v debarierizácii kľúčových verejných priestranstiev a obecných komunikácií
- vytvoriť bezbariérový prístup do verejných, kultúrnych a iných inštitúcií v obci

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, dotácie, fondy EÚ, prevádzkovatelia služieb v obci

CS 2 – Rodiny s deťmi a mládežou

Vízia: V roku 2022 sú rodiny s deťmi a mládežou hodnotou obce. Sú komplexne, profesionálne a citlivo podporované a v prípade ohrozenia je rodina (či len jej členovia) chránená, v obci sú vytvorené adekvátne podmienky na podporu a pomoc.

Hlavný cieľ: Vytvoriť podmienky pre nezávislý život rodín s deťmi

PRIORITY II:

Špecifický cieľ 1.: Zlepšiť dostupnosť služieb a zvýšiť kvalitu a rozsah sociálnych služieb pre rodiny s deťmi a mládežou a rozvíjať terénne a ambulantné sociálne služby.

Opatrenia 1.1.: Rozvíjať terénnu sociálnu prácu a poradenské služby pre rodiny v krízovej situácii.

Aktivity:

- zriadiť tím terénnej sociálnej práce aj pre rodiny v kríze
- nadviazať a zintenzívniť spoluprácu terénnych sociálnych pracovníkov s poskytovateľmi sociálnych služieb pre rodinu
- sledovať možnosti viaczdrojového financovania

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, dotácie, zdroje z projektov EÚ

Opatrenia 1.2.: Zabezpečiť ochranu ohrozených rodín, detí a mládeže v obci a vybudovať systém podpory rodín v kríze

Aktivity:

- zabezpečiť v spolupráci s neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb blízkeho okolia podmienky pre poskytovanie sociálneho, psychologického, právneho poradenstva
- zabezpečiť sprievodcovský servis v rámci tímu terénnych sociálnych pracovníkov

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy, neverejní poskytovatelia sociálnych služieb

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy

Opatrenie 1.3.: Realizovať efektívnu prevenciu v rodinách

Aktivity:

- programy zamerané na výchovu, osvetu, výchovu k rodičovstvu, partnerské vzťahy
- rozšíriť spektrum podporných aktivít pre rodiny, voľnočasových aktivít a klubovej činnosti
- realizovať prázdninové aktivity – denné tábory pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy, školské zariadenia, komunitné centrum

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, dotácie

Špecifický cieľ 2.: Zlepšenie dostupnosti samostatného bývania mladých rodín v obecných nájomných bytoch.

Opatrenia 2.1.: Podporovať dostupnosť samostatného bývania pre mladé rodiny

Aktivity:

- zabezpečiť výstavbu obecných nájomných bytov
- zabezpečiť výhodnejšie podmienky pre pridelovanie nájomných bytov mladým rodinám

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, finančné prostriedky zo Štátneho fondu rozvoja bývania

CS 3 – Ohrozené skupiny – osoby v nepriaznivej sociálnej situácii, príslušníci marginalizovanej rómskej komunity, ktorí sú ohrození sociálnym vylúčením

Vízia: Do roku 2022 bude v Bátorových Kosihách vytvorený systém sociálnych služieb, ktorý bude napomáhať zabezpečiť základné životné potreby a prispeje k zvýšeniu sociálnej začlenenosti cieľových skupín.

Hlavný cieľ: Rozšíriť a skvalitniť sociálne služby na zabezpečenie samostatného života cieľových skupín.

PRIORITY III.

Špecifický cieľ 1.: *Rozšíriť a skvalitniť terénne a ambulantné sociálne služby pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii.*

Opatrenia 1.1.: Zabezpečiť terénnu sociálnu prácu pre cieľovú skupinu

Aktivity:

- zabezpečiť dostatočné odborné personálne kapacity pre terénnu sociálnu prácu
- v prípade potreby zabezpečiť personálne kapacity, technické vybavenie pre poskytovanie asistenčnej a sprievodcovskej služby prostredníctvom terénnej sociálnej práce
- sledovať možnosti viaczdrojového financovania TSP

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, zdroje z projektov EÚ

Opatrenia 1.2.: Zabezpečiť plnohodnotné fungovanie komunitného centra

Aktivity:

- zabezpečiť dostatočné odborné personálne kapacity pre komunitné centrum
- sledovať možnosti viaczdrojového financovania komunitného centra

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, zdroje z projektov EÚ

Opatrenia 1.3: Zabezpečiť rekonštrukciu budovy bývalej školskej jedálne na komunitné centrum s maximálnym vybavením

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2018-2022

Rozpočet: Obec Bátorove Kosihy; nenávratný finančný príspevok z OPLZ

Špecifický cieľ 2.: *Vytvoriť systém adresnej a stupňovitej sociálnej pomoci marginalizovanej rómskej komunity.*

Opatrenie 2.1.: Zabezpečiť prístup k sociálnym službám pre príslušníkov MRK

Aktivity:

- zvýšiť počet komunitných a sociálnych pracovníkov – odborníkov v jednotlivých oblastiach: sociálna oblasť, zdravotníctvo, právne služby, bytová problematika, vzdelávanie, školstvo
- zabezpečiť ďalšie podporné služby pre rómsku komunitu (svojpomocné kluby, psychologické, sociálne a právne poradenstvo pre MRK)

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, dotačné zdroje

Špecifický cieľ 3.: Zlepšiť podmienky pre vzdelávanie a prístup na trh práce pre príslušníkov MRK v obci.

Opatrenia 3.1.: Zlepšiť predškolskú prípravu pre rómske deti pred nástupom do ZŠ

Aktivity:

- naďalej podporovať zriadenie nultého ročníka v miestnej ZŠ
- pokračovať v predškolskej príprave rómskych detí v MŠ
- zvýšiť záujem rodičov rómskych detí o predškolskú prípravu
- realizovať špeciálne programy zamerané na zlepšenie pripravenosti rómskych detí na vstup na ZŠ
- vytvoriť špeciálne programy na zlepšenie sociálnych, hygienických, komunikačných a jazykových zručností rómskych detí v MŠ a ZŠ

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, školské zariadenia

Opatrenia 3.2.: Uľahčiť Rómom znevýhodneným na trhu práce ich vstup na trh práce

Aktivity:

- rozšíriť poskytované služby o poradenstvo pred vstupom na trh práce
- realizovať vzdelávacie programy pre Rómov a rekvalifikačné kurzy s prepojením na potreby trhu práce
- podporovať zriadenie chránených pracovísk pre Rómov

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy, komunitné centrum, podnikateľské subjekty v obci

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: dotácie, fondy EÚ, príspevok ÚPSVaR

Opatrenia 3.3.: Realizovať preventívne programy pre príslušníkov MRK

Aktivity:

- motivovať rómskych rodičov k zodpovednému rodičovstvu, realizovať vzdelávacie aktivity pre mládež v oblasti plánovaného rodičovstva

- podporiť programy určené na vzájomné spoznávanie a toleranciu medzi minoritou a majoritou
- realizovať projekty zamerané na propagáciu zdravia, zdravého životného štýlu a v oblasti prevencie závislostí
- realizovať programy zamerané na prevenciu sociálno-patologického správania
- realizovať prednášky za účelom zvyšovania finančnej gramotnosti cieľovej skupiny /napr. proti úžere/

Zodpovednosť: Obec Bátorove Kosihy, komunitné centrum

Časový plán: 2017 – 2022

Rozpočet: obec Bátorove Kosihy, dotačné zdroje

8. VYHODNOCOVANIE A PLNENIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Princípy dobrého spravovania pri realizácii Komunitného plánu sociálnych služieb /KPSS/:

- **Participácia** – zabezpečenie účasti tých, ktorí „musia“ byť zainteresovaní a umožnenie účasti tých, ktorí „chcú“ byť zainteresovaní
- **Transparentnosť** – rozhodovanie v ktorejkoľvek činnosti pri realizácii KPSS je uskutočnené na základe dopredu známych kritérií
- **Verejná zodpovednosť** – dodržiavanie zvolených kritérií merania výkonnosti, dodržiavanie práva a administratívnych postupov, jasná komunikácia cieľov.

Zásady uplatňovania KPSS:

- KPSS je základným rozvojovým dokumentom na ktorý sa musí prihliadať pri profilovaní všetkých rozvojových a rozvoj podporujúcich aktivít v oblasti sociálnych služieb,
- KPSS je záväzným pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce,
- KPSS je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov,
- KPSS je rozvojový dokument, ktorého aktivity obec priamo realizuje (obec ako realizátor), alebo vytvára a podporuje podmienky na ich realizáciu (obec ako iniciátor, partner) inými subjektmi v prospech sociálneho rozvoja obce,
- KPSS je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce či vykonávajúce činnosť na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor),
- KPSS je otvorený, verejne dostupný dokument, priebežne aktualizovaný a reagujúci na prichádzajúce podnety, príležitosti a zmeny vnútorného a vonkajšieho prostredia,
- Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu KPSS sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce. Aby bol implementačný mechanizmus KPSS efektívny, musí mať obec jasne popísané činnosti, aktivity až úlohy, ktorými sa bude KPSS zabezpečovať na úrovni programovej, realizačnej a vyhodnocovacej.
- Realizácia KPSS v obci Bátorove Kosihy bude pozostávať z vykonávania aktivít navrhnutých v komunitnom pláne, ktorý sa bude každoročne aktualizovať.

Medzi kľúčové úlohy manažmentu obce bude patriť:

- realizovať projekty, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú trvalo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu obce finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- podporovať spoluprácu hlavných aktérov rozvoja obce a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu.

9. PODMIENKY A SPÔSOB ZMENY A AKTUALIZÁCIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj pri aktualizácii komunitného plánovania.

➤ Účasť pri aktualizácii komunitného plánovania:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť,
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam, o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

➤ Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority rozvoja sociálnych služieb,
- získanie finančných prostriedkov na zabezpečovanie konkrétnych potrieb komunity,
- návrhy na poskytovanie nových sociálnych služieb,
- po uplynutí plánovaného obdobia.

Zdroje a pramene tvorby a spracovania Komunitného plánu sociálnych služieb

Legislatívne pramene

- Ústava SR
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych služieb a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Programové pramene

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bátorove Kosihy na roky 2016 - 2022
- Územný plán obce Bátorove Kosihy
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020, Bratislava 2014
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike, Bratislava 2011
- Dokumenty a dostupné údaje obce Bátorove Kosihy

Odborné pramene

- Rozvoj komunitných sociálnych služieb, Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Bratislava 2006
- Minipríručka pre Komunitné plánovanie sociálnych služieb, PhDr.H.Woleková-Mgr.M.Mežianová, SOCIA - nadácia na podporu zmien, Bratislava 2004
- Sociálne služby pre občanov – manuál pre obecné a mestské úrady, Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Bratislava 2001
- Slovník sociálneho pracovníka, Štefan Strieženec, Vydanie Trnava 1996
- Dokumenty Štatistického úradu SR